

a Grimaldi Group company

ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση για την οικονομική χρήση 2019 (1/1 – 31/12/2019)

Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία
Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 77083027000
25^{ης} Αυγούστου 17-71202 Ηράκλειο Κρήτης

Πίνακας Περιεχομένων

Σελίδα

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2019 (1/1 – 31/12/2019)	3
Ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες) της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου 2019	14
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	53

Τα ποσά της ετήσιας χρηματοοικονομικής έκθεσης απεικονίζονται σε χιλιάδες €, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τυχόν αποκλίσεις σε επίπεδο τελευταίου ψηφίου οφείλονται στη στρογγυλοποίηση των ποσών.

Συγκριτικά ποσά της χρήσης 1/1–31/12/2018 έχουν αναταξινομηθεί / αναπροσαρμοστεί για λόγους καλύτερης πληροφόρησης.

Η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση έχει εγκριθεί σε συνεδρίαση του την 9/4/2019 από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων για τη χρήση 2019 (1/1 – 31/12/2019)

Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στις ετήσιες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2019 της εταιρείας Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.(εφεξής η Εταιρεία), και συντάχθηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία (άρθρα 150 και 153 του Ν.4548/2018) και το καταστατικό της.

Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Σημαντικά Γεγονότα κατά τη Χρήση του 2019

Την 23/04/2019, με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς διαγράφηκαν οι μετοχές της Εταιρείας από το Χρηματιστήριο Αθηνών, συνέπεια της σχετικής απόφασης που είχε λάβει η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας την 01/11/2018.

Κατά τη χρήση 2019, η Εταιρεία ολοκλήρωσε επένδυση συνολικού ύψους των Ευρώ 17 εκατ. περίπου για την τοποθέτηση ειδικών φίλτρων καυσαερίων (scrubbers) στα τρία συμβατικά πλοία του στόλου της : Κνωσός Παλλάς, Φαιστός Παλάς (πρώην Μύκονος Παλάς) και Κύδων Παλάς (πρώην Φαιστός Παλάς). Η επένδυση αυτή διενεργήθηκε για την αποφυγή προμήθειας καυσίμου, υψηλότερης τιμής, με χαμηλή περιεκτικότητα σε θείο για τα συμβατικά πλοία της Εταιρείας και εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει θετικά στην οικονομική της επίδοση τα επόμενα χρόνια. Διευκρινίζεται ότι το ταχύπλοο πλοίο της Εταιρείας Σαντορίνη Παλάς καταναλώνει καύσιμο (M.G.O. 0,1%) που τηρεί τους νέους αυστηρότερους όρους περιεκτικότητας σε θείο.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά την διαδικασία εγκατάστασης των scrubbers στα συμβατικά πλοία της Εταιρείας, αυτά τέθηκαν διαδοχικά εκτός δρομολογίων για περίοδο 30-40 ημερών το καθένα, γεγονός που είχε αρνητικό αντίκτυπο στον κύκλο εργασιών κατά το 2019.

Σημειώνεται ότι από την 01/01/2020 σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO τίθεται σε ισχύ η υποχρέωση εφοδιασμού όλων των πλοίων με καύσιμα μικρής περιεκτικότητας σε θείο (max 0,5%). Η απόφασή αυτή επηρεάζει όλα τα συμβατικά πλοία που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Ακτοπλοΐα.

Συνέπεια της απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών υπέρ της Εταιρείας και επιπλέον βασιζόμενη στην γνωμάτευση του νομικού συμβούλου της, η Εταιρεία καταχώρησε ως έσοδο τόσο σε εταιρική όσο και σε ενοποιημένη βάση, ποσό ύψους Ευρώ 4.485 με ισόποση μείωση των προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων που είχαν δημιουργηθεί έως την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η Εταιρεία τον Οκτώβριο 2019 προχώρησε στην βραχυπρόθεσμη εκναύλωση του πλοίου Φαιστός Παλάς (πρώην Μύκονος Παλάς) στην συνδεδεμένη εταιρεία Grimaldi Euromed SpA για την κάλυψη μεταφορικών αναγκών της τελευταίας. Η εκναύλωση ήταν σε ισχύ την 31/12/2019 και ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο 2020.

Μεταφορικό Έργο

Η Εταιρεία για ολόκληρη τη χρήση δραστηριοποιήθηκε στην ακτοπλοϊκή γραμμή «Πειραιάς–Ηράκλειο» και «Πειραιάς–Σούδα Χανίων», ενώ συνέχισε και την εποχική δραστηριοποίηση της στη γραμμή «Ηράκλειο–Κυκλάδες».

Τέλος, στο πλαίσιο της καλύτερης εξυπηρέτησης του επιβατικού κοινού, από τον Ιούλιο και μέχρι τη λήξη της υψηλής τουριστικής περιόδου (Σεπτέμβριος), επεκτάθηκε το δρομολόγιο των πλοίων της γραμμής «Πειραιάς–Ηράκλειο» περιλαμβάνοντας ως ενδιάμεσο προορισμό την Μήλο, εκτελώντας για ορισμένο αριθμό δρομολογίων τη διαδρομή «Πειραιάς–Μήλος–Ηράκλειο».

Από την δραστηριοποίηση στις παραπάνω γραμμές το 2019 διακινήθηκαν με τα πλοία της Εταιρείας 1.077 χιλ. επιβάτες, 152 χιλ. Ι.Χ. αυτοκίνητα και 74 χιλ. φορτηγά αυτοκίνητα.

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης – Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η 100% θυγατρική εταιρεία, η οποία μαζί με την μητρική περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και η μέθοδος ενοποίησης με την οποία ενσωματώθηκε:

Επωνυμία	Μέθοδος ενοποίησης	Έδρα	% Συμμετοχής	
			2019	2018
Minoan Italia S.p.A.	Ολική	Παλέρμο Ιταλίας	100%	100%

Τα βασικά μεγέθη της Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης καθώς και της Κατάστασης αποτελεσμάτων του Ομίλου διαμορφώθηκαν όπως παρακάτω:

	2019	2018	Μεταβολή €
Βασικά μεγέθη Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης			
Μη Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	269.885	266.714	3.171
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	31.444	40.044	-8.600
Ίδια Κεφάλαια	270.557	278.316	-7.759
Υποχρεώσεις	30.772	28.442	2.330
Βασικά μεγέθη Κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών Εισοδημάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κύκλος Εργασιών	92.104	91.737	367
Κόστος Πωληθέντων	82.089	76.305	5.784
Έξοδα Διοίκησης – Διάθεσης	22.068	22.020	48
Κέρδη χρήσης προ Φόρων, Χρηματοδοτικών & Επενδυτικών Αποτελεσμάτων και Αποσβέσεων (EBITDA)	9.010	8.446	564
Καθαρά Χρηματοοικονομικά και Επενδυτικά Αποτελέσματα [(Έξοδα)]	-231	-928	697
Ενοποιημένα Αποτελέσματα (Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-7.650	-5.778	-1.872
Ενοποιημένα Αποτελέσματα (Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους	-7.650	-5.778	-1.872

Σημείωση: Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά στοιχεία προκύπτουν άμεσα από τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

- Τα Μη Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διαμορφώθηκαν σε € 269.885 έναντι € 266.714 την 31/12/2018 αυξημένα κατά € 3.171, γεγονός που οφείλεται κυρίως στην φετινή ανακατάταξη μιας μακροπρόθεσμης απαίτησης την 31/12/18 σε βραχυπρόθεσμη την 31/12/19, με μερικώς αντίθετο αντίκτυπο τις επενδύσεις κατά το 2019 για εγκατάσταση scrubbers στα τρία συμβατικά πλοία της Εταιρείας και μειωμένα με τις αποσβέσεις της χρήσης.
- Τα Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζουν μείωση κατά € 8.600 και διαμορφώθηκαν σε € 31.444, έναντι € 40.044 την 31/12/2018. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου συνεπεία της χρηματοδότησης της επένδυσης σε scrubbers με ίδια κεφάλαια, με μερικώς αντίθετο αντίκτυπο από την φετινή ανακατάταξη μιας μακροπρόθεσμης απαίτησης την 31/12/18 σε βραχυπρόθεσμη την 31/12/19.
- Τα Ίδια Κεφάλαια μειώθηκαν κατά € 7.759 και διαμορφώθηκαν σε € 270.557 έναντι € 278.316 την 31/12/2018. Η εν λόγω μεταβολή αυτή οφείλεται στα αποτελέσματα της χρήσης.
- Οι Συνολικές Υποχρεώσεις του Ομίλου αυξήθηκαν κατά € 2.330 σε € 30.772 έναντι € 28.442 την 31/12/2018. Η παραπάνω αύξηση οφείλεται κυρίως στην εγκατάσταση των scrubbers , όπως αναφέρεται παραπάνω.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες επηρεάστηκαν κυρίως από την διαδοχική αποδρομολόγηση των τριών συμβατικών πλοίων της Εταιρείας για 30-40 ημέρες το καθένα, προκειμένου να εγκατασταθούν τα scrubbers, καθώς και από την διακύμανση που παρουσίασαν οι τιμές των καυσίμων, με συνέπεια να εμφανιστούν μειωμένα. Πιο αναλυτικά:

- Ο Κύκλος Εργασιών από συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσίασε αύξηση της τάξεως των € 367 και διαμορφώθηκε σε € 92.104 έναντι € 91.737 της χρήσης του 2018. Η βελτίωση αυτή οφείλεται στη δραστηριοποίηση του Ομίλου σε ετήσια βάση στις δύο νέες δρομολογιακές γραμμές (Ηράκλειο-Κυκλάδες και Πειραιάς-Σούδα Χανίων) στις οποίες είχε ξεκινήσει η δραστηριοποίηση κατά τα μέσα της χρήσης 2018 (Ιούνιο και Ιούλιο 2018 αντίστοιχα).
- Το Κόστος Πωληθέντων αυξήθηκε κατά € 5.784 και διαμορφώθηκε σε € 82.089 έναντι € 76.305 της αντίστοιχης προηγούμενης χρήσης. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στη διακύμανση των τιμών των καυσίμων καθώς και σε κόστη που συνδέονται με τη δραστηριοποίηση στις δύο νέες δρομολογιακές γραμμές.
- Τα Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης παρέμειναν στα ίδια επίπεδα παρουσιάζοντας μικρή αύξηση κατά € 48 σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη χρήση και διαμορφώθηκαν σε € 22.068 λόγω κυρίως εξόδων που συνδέονται με τη δραστηριοποίηση στις δύο νέες δρομολογιακές γραμμές.
- Τα αποτελέσματα προ Φόρων, Χρηματοδοτικών & Επενδυτικών Αποτελεσμάτων και Αποσβέσεων (EBITDA) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες της χρήσης διαμορφώνονται σε κέρδη € 9.010 έναντι κερδών € 8.446 την χρήση του 2018 παρουσιάζοντας αύξηση κατά € 564 εξαιτίας των λόγων που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- Τα Καθαρά Χρηματοοικονομικά και Επενδυτικά Αποτελέσματα, παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με αυτά της αντίστοιχης χρήσης του 2018 και διαμορφώθηκαν σε € -231 έναντι € -928 (βελτίωση κατά € 697). Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην ολοσχερή αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων από τον Ιούνιο του 2018.
- Όλα όσα αναλύθηκαν ανωτέρω επηρέασαν τα Καθαρά μετά από φόρους Αποτελέσματα της χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες τα οποία διαμορφώθηκαν σε ζημίες € 7.650 έναντι ζημιών € 5.778 την προηγούμενη χρήση.

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

Ορισμένοι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2019	2018
Γενική Ρευστότητα <u>Σύνολο Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων</u> Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	1,07	1,50
Άμεση Ρευστότητα <u>Σύνολο Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων – Αποθέματα</u> Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	0,99	1,40
Σχέση Ιδίων προς Ξένα Κεφάλαια <u>Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων</u> Σύνολο Υποχρεώσεων	8,79	9,79

- Ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας αξιολογεί τη δυνατότητα του Ομίλου να ανταποκριθεί στην αποπληρωμή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του και προκύπτει από τα αντίστοιχα κονδύλια του Ισολογισμού.
- Ο δείκτης Άμεσης Ρευστότητας μας δείχνει πόσες φορές τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία του Ομίλου καλύπτουν τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις του και προκύπτει από τα αντίστοιχα κονδύλια του Ισολογισμού.
- Ο δείκτης Ιδίων προς Σύνολο Υποχρεώσεων παρουσιάζει την χρηματοοικονομική διάρθρωση του Ομίλου και την σχέση ανάμεσα στα Ίδια κεφάλαια με τις Βραχυπρόθεσμες και Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και προκύπτει από τα αντίστοιχα κονδύλια του Ισολογισμού.

Εταιρική Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης – Κατάσταση αποτελεσμάτων

Παρακάτω παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μεγέθη της Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και της Κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων της Εταιρείας:

	2019	2018	Μεταβολή €
<u>Βασικά μεγέθη Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης</u>			
Μη Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	277.260	268.636	8.624
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	19.119	24.659	-5.540
Ίδια Κεφάλαια	265.660	270.467	-4.807
Υποχρεώσεις	30.719	22.828	7.891
<u>Βασικά μεγέθη Κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων</u>			
<u>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες</u>			
Κύκλος Εργασιών	92.104	88.324	3.780
Κόστος Πωληθέντων	82.048	73.217	8.831
Έξοδα Διοίκησης – Διάθεσης	21.977	21.950	27
Κέρδη χρήσης προ Φόρων, Χρηματοδοτικών & Επενδυτικών Αποτελεσμάτων και Αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	9.071	5.363	3.708
Καθαρά Χρηματοοικονομικά και Επενδυτικά Αποτελέσματα [Έσοδα]	2.619	3.625	-1.006
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-4.698	-3.016	-1.682
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους	-4.698	-3.016	-1.682

Σημείωση: Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά στοιχεία προκύπτουν άμεσα από τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της Χρήσης 2019

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2020 την μετονομασία του RO-PAX πλοίου ΚΥΔΩΝ ΠΑΛΑΣ (πρώην ΦΑΙΣΤΟΣ ΠΑΛΑΣ) και την δρομολόγησή του στην γραμμή Σούδα, Χανίων – Πειραιάς, καθώς και του RO-PAX πλοίου ΦΑΙΣΤΟΣ ΠΑΛΑΣ (πρώην ΜΥΚΟΝΟΣ ΠΑΛΑΣ) και την δρομολόγησή του στην γραμμή Ηράκλειο – Πειραιάς.

Τον Απρίλιο 2020, η Εταιρεία υπόγραψε δύο Ιδιωτικά Συμφωνητικά με σκοπό α) την πώληση του M/V ΚΝΩΣΟΣ ΠΑΛΑΣ στην συνδεδεμένη εταιρεία Grimaldi Euromed S.p.A. έναντι ποσού Ευρώ 74 εκατ., και β) την απόκτηση του M/V CRUISE BONARIA από την συνδεδεμένη εταιρεία Grimaldi Euromed S.p.A. έναντι ποσού Ευρώ 74 εκατ. Οι δύο συναλλαγές προγραμματίζεται να έχουν ολοκληρωθεί εντός του Μαΐου 2020, ενώ οι τιμές πώλησης έχουν καθορισθεί με βάση τις αγοραίες αξίες των δύο πλοίων.

Η πανδημία του κορωνοϊού (Covid-19) που ξεκίνησε να λαμβάνει χώρα με διαστάσεις τον Μάρτιο του 2020, έχει εξαναγκάσει πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, καθώς και κρατικούς φορείς, να λάβουν δραστικά μέτρα αντιμετώπισής του, όπως πχ καραντίνα, ταξιδιωτικούς περιορισμούς και περιορισμούς στις μετακινήσεις. Τέτοια μέτρα έχουν επηρεάσει και πιθανόν να προκαλέσουν αρρυθμία στις εμπορικές συναλλαγές, τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του κλάδου της επιβατηγού ναυτιλίας στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και ο Όμιλος.

Ο βαθμός που θα επηρεαστεί η χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου μέσα στο 2020 από τις γενικευμένες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις του κορωνοϊού εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα τα οποία είναι αβέβαια και δεν μπορούν να προβλεφθούν τη δεδομένη χρονική στιγμή. Συνεπώς οποιαδήποτε εκτίμηση την παρούσα χρονική στιγμή δεν μπορεί να γίνει με ασφάλεια και ακρίβεια.

Η Διοίκηση της Εταιρείας και του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και πώς αυτές επηρεάζουν ή δύναται να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου. Με βάση τρέχουσες εκτιμήσεις οι οποίες έχουν λάβει, όσο αυτό μπορεί να γίνει με ακρίβεια, τις τρέχουσες εξελίξεις αναφορικά με τον κορωνοϊό, η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν τη ρευστότητα που απαιτείται, μαζί με τις εκτιμώμενες λειτουργικές ταμειακές ροές που θα προκύψουν μέσα στο 2020, για να ανταπεξέλθουν στο εγγύς μέλλον σε οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις ως αποτέλεσμα του κορωνοϊού.

Προοπτικές για το 2020

Ο Όμιλος εκτιμά ότι τα οικονομικά μεγέθη του θα επηρεασθούν από την εμπορική επέκταση της Εταιρείας και την δραστηριοποίηση της για το σύνολο της χρονιάς όλων των πλοίων της στις γραμμές Ηράκλειο - Πειραιάς και Σούδα, Χανίων - Πειραιάς που αποτελούν δημοφιλείς προορισμούς με αξιόλογη επιβατική κίνηση.

Επιπρόσθετος παράγων που θα επηρεάσει θετικά τα οικονομικά μεγέθη της Εταιρείας και κατά επέκταση του Ομίλου είναι η τοποθέτηση των ειδικών φίλτρων καυσαερίων (scrubbers) στα συμβατικά πλοία του στόλου της, κίνηση η οποία επιτρέπει την συνέχιση προμήθειας-κατανάλωσης τύπου καυσίμου σημαντικά οικονομικότερου από αυτόν που θα ήταν υποχρεωμένη η Εταιρεία να καταναλώνει χωρίς την επένδυση αυτή, σε εφαρμογή του νέου περιβαλλοντικού κανονισμού που ισχύει από 01/01/2020.

Σε κάθε περίπτωση, εκτιμάται ότι η οριστική διαμόρφωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της Εταιρείας θα επηρεαστεί από το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας, το οποίο αντικατοπτρίζει την εκάστοτε εξέλιξη της πολιτικής και κοινωνικής σταθερότητας, την ένταση του ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρειών του κλάδου της ακτοπλοΐας, την διακύμανση των τιμών των καυσίμων, καθώς και την πορεία της τουριστικής κίνησης που επηρεάζεται από τις γεωστρατηγικές εξελίξεις.

Τονίζεται ότι ιδιαίτερα κρίσιμο παράγοντα για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων της Εταιρείας αποτελεί η επίπτωση της εν εξελίξει πανδημίας του κορωνοϊού (COVID 19) σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο σε εθνική αλλά και παγκόσμια κλίμακα.

Εταιρικό Μοντέλο – Βασικοί Στόχοι & Στρατηγικές

Η Εταιρεία παρέχει υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του εγχώριου και διεθνούς τουρισμού & εμπορίου. Ο στόλος της Εταιρείας αποτελείται από πλοία τα οποία έχουν την δυνατότητα μεταφοράς επιβατών, Ι.Χ. αυτοκινήτων καθώς και φορτηγών οχημάτων. Επιπρόσθετα, παρέχει υπηρεσίες πρακτόρευσης στην αγορά της Αδριατικής. Κύριο μέλημα και βασική της προτεραιότητα είναι η συνεχής βελτίωση των υπηρεσιών της προς τους πελάτες και η οικοδόμηση μακροχρόνιων σχέσεων πιστότητας πελατών οι οποίες βασίζονται στην ποιότητα και την αξιοπιστία των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η διοίκηση της Εταιρείας επικεντρώνει την προσοχή στις παρακάτω επιχειρηματικές πολιτικές:

- Επενδύει σε πλοία μοντέρνα και τεχνολογικά προηγμένα
- Παρέχει υψηλό επίπεδο υπηρεσιών δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα ασφάλειας και ποιότητας
- Στοχεύει στη συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση της ποιότητας και των χαρακτηριστικών των παρεχόμενων υπηρεσιών σύμφωνα και με τις διατυπωμένες ανάγκες της αγοράς προκειμένου να επιτύχει υψηλό επίπεδο ικανοποίησης των πελατών της
- Απολαμβάνει υψηλό επίπεδο πιστότητας πελατών προς την Εταιρεία
- Επιδιώκει νέες προοπτικές ανάπτυξης στην ακτοπλοϊκή αγορά του Αιγαίου

Οι βασικοί στόχοι που θέτει η Εταιρεία είναι οι παρακάτω:

- Βέλτιστο επίπεδο της λειτουργίας του στόλου
- Καλύτερες δυνατές αποδόσεις για το επενδυμένο κεφάλαιο στην Εταιρεία
- Διατήρηση μίας υγιούς χρηματοοικονομικής δομής
- Ενίσχυση της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας
- Εκμετάλλευση πιθανών ευκαιριών για περαιτέρω ανάπτυξη στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας
- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της στην Ελληνική ακτοπλοϊκή αγορά.

Πολιτικές ποιότητας

Η πολύχρονη παρουσία της Εταιρείας στο κλάδο της Επιβατηγού ναυτιλίας, οι αυστηρές πολιτικές ποιότητας που διαχρονικά ακολουθεί, το άρτια κατηρητισμένο στελεχιακό δυναμικό της καθώς και οι επενδύσεις σε πλοία υψηλών προδιαγραφών την έχουν οδηγήσει στην παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία έχει καταφέρει να διακριθεί, λαμβάνοντας σημαντικές πιστοποιήσεις και βραβεία από αναγνωρισμένους διεθνείς και εγχώριους οργανισμούς:

- ISO 9001:2015, Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, που της αποδόθηκε για την «Ασφαλή και Ποιοτική Μεταφορά Επιβατών και Οχημάτων» από το Διεθνή Νηογνώμονα RINA.
- ISO 22000:2005, Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης Τροφίμων για αποθήκευση, επεξεργασία και σερβίρισμα τροφίμων και ποτών στα πλοία, από την TÜV Hellas.
- ISM-Code (International Safety Management) Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης και τον κώδικα ISPS (International Ship and Port Facility Security) - Διεθνές Πιστοποιητικό Ασφάλειας Πλοίου, από τον Νηογνώμονα RINA.
- Πιστοποίηση HACCP (Hazardous Analysis Critical Control Point) από τον TÜV HELLAS (μέλος του RWMTÜV Group) για τη Διασφάλιση Υγιεινής, στην αποθήκευση, την παραγωγή και την κατανάλωση των τροφίμων και των ποτών εν πλω.
- Environmental Management System ISO 14001:2015. Η εταιρεία εξακολουθεί να τηρεί εθελοντικά το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης), για το οποίο επιθεωρείται ετησίως από το Νηογνώμονα RINA.
- ISO 27001:2013, Information Security Management System. Η Εταιρεία βρίσκεται στο τελικό στάδιο για την απόκτηση του εν λόγω πιστοποιητικού για την διαχείριση και διασφάλιση ευαίσθητων εταιρικών δεδομένων.
- GDPR
Οι Μίνωικές Γραμμές έχουν συμμορφωθεί πλήρως με το νέο Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων 2016/679 (GDPR) της ΕΕ για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Οι εν λόγω πιστοποιήσεις που έχει λάβει η Εταιρεία επιβεβαιώνουν τους αυστηρούς κανόνες και διαδικασίες που τηρούνται τόσο στα πλοία του στόλου όσο και στις υπηρεσίες ξηράς. Σημειώνεται ότι οι πιστοποιήσεις αυτές λαμβάνονται κατόπιν διενέργειας των προβλεπόμενων κατά περίπτωση σχετικών επιθεωρήσεων από ανεξάρτητους επιθεωρητές.

Περιβαλλοντικά Ζητήματα

Οι Μίνωικές Γραμμές δίνουν μεγάλη έμφαση και προτεραιότητα σε θέματα ενεργειακής διαχείρισης επιδιώκοντας συνεχώς τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους που συνεπάγεται μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των πλοίων του στόλου τους και περαιτέρω προστασία του περιβάλλοντος.

Προάγουν την καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης, με ιδιαίτερη σοβαρότητα, ευαισθησία και ευσυνειδησία, επιδιώκοντας την υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών για την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των πλοίων, προσαρμοζόμενες στις απαιτήσεις της MARPOL και των νέων περιβαλλοντικών προτύπων και απαιτήσεων για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος (Κανονισμός Ε.Ε. 2015/757 για τον έλεγχο των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Ανθρώπινο Δυναμικό – Εταιρικές Ευκαιρίες

Η Εταιρεία πιστεύει ότι η προσωπικότητα του κάθε εργαζόμενου συμβάλλει σημαντικά στην επιτυχία της ως εταιρείας ευρείας αναγνωρισιμότητας στον κλάδο της, και στοχεύει στην πρόσληψη, κατάρτιση και διατήρηση ατόμων με κατάλληλα προσόντα (ταλέντα) με στόχο τη διατήρηση υψηλού επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών σε ξηρά και θάλασσα.

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και συνεργάζεται με τα σημαντικότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα μέσα από τα γραφεία διασύνδεσης και συχνά απασχολεί φοιτητές και παρέχει ίσες ευκαιρίες και μεταχείριση στην απασχόληση ανεξαρτήτως ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων.

Η προώθηση της ισότητας και των ίσων ευκαιριών στον τομέα της απασχόλησης αποτελεί βασική επιδίωξη και προτεραιότητα της Εταιρείας και εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα της διοικητικής πυραμίδας. Οι εργαζόμενοι σε κάθε υπηρεσία, διοικητική θέση, εποπτικό όργανο θα πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα, δεξιότητες, τη γνώση και εμπειρία του αντικειμένου ή τομέα απασχόλησης τους. Περαιτέρω, η Εταιρεία επενδύει στην εκπαίδευση των εργαζομένων της με στόχο την διαρκή τους βελτίωση καθώς και την επαγγελματική τους ανέλιξη, ενώ είναι απολύτως σεβαστά και προστατεύονται πλήρως τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Η προώθηση των αρχών της ουσιαστικής ισότητας στο χώρο εργασίας για όλους τους συμμετέχοντες, ανεξαρτήτως των προσωπικών τους χαρακτηριστικών ή/και επιλογών σε συνδυασμό με την διαρκή εκπαίδευση των εργαζομένων και τον κώδικα ηθικής της Εταιρείας ο οποίος μεταξύ άλλων περιλαμβάνει αξίες όπως την ποιότητα, διαφάνεια, υπευθυνότητα, σεβασμό, καινοτομία συμβάλουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη συνολική βελτιστοποίηση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού της Εταιρείας.

Η Εταιρεία πιστεύει στη διαχείριση των ανθρώπων με σεβασμό και αξιοπρέπεια, τόσο ως μεμονωμένα άτομα, όσο και ως μέρη του ανθρώπινου δυναμικού της. Το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

Απασχολούμενο Ανθρώπινο Δυναμικό

Η Εταιρεία απασχόλησε τη χρήση 2019 κατά μέσο όρο το ακόλουθο ανθρώπινο δυναμικό σε ξηρά και θάλασσα :

”

Υπηρεσίες & Διευθύνσεις Ξηράς → 148 εργαζόμενοι .

Πληρώματα → 235 ναυτικοί

Υγεία και ασφάλεια

Η ασφάλεια στο χώρο εργασίας είναι κύρια προτεραιότητα της Εταιρείας. Η Εταιρεία λαμβάνει επαρκή μέτρα για να αποτρέψει τυχόν ατυχήματα και καθιερώνει τις πρακτικές που ανιχνεύουν, αποτρέπουν ή/και αντιμετωπίζουν τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζόμενων, καθώς και των συνεργατών/πελατών που επισκέπτονται καθημερινά τις υπηρεσίες μας.

Επίσης, η Εταιρεία έχει δημιουργήσει πιστοποιημένους μηχανισμούς που αποβλέπουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και στην εξασφάλιση της υγείας και ασφάλειας του προσωπικού της. Η Εταιρεία παρέχει στους εργαζόμενους στις διοικητικές υπηρεσίες εδώ και πολλά χρόνια ομαδικό ασφαλιστήριο ζωής, το οποίο περιλαμβάνει και νοσηλευτικές - ιατροφαρμακευτικές καλύψεις καθώς και ετήσιο check-up με υψηλές παροχές/ πλήθος σοβαρών εξετάσεων.

Ταυτόχρονα η Εταιρεία σε σχέση με τα πληρώματα συμμορφώνεται στα πλαίσια των κανονισμών ISO & ISM κ.τ.λ.

Οι Μινωικές Γραμμές κατανοώντας τις ανάγκες ευπαθών κοινωνικών ομάδων προσαρμόζει ανάλογα την εμπορική της πολιτική. Για τις Μινωικές Γραμμές, η πολιτική υπευθυνότητας αποτελεί προαπαιτούμενο, καθώς αντανακλά τις ιδρυτικές αξίες της καθορίζοντας τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της.

Υποκαταστήματα

Η Εταιρεία για την αποτελεσματική εκτέλεση των δραστηριοτήτων, πέρα από τα κεντρικά γραφεία στο Ηράκλειο, Κρήτης, διαθέτει υποκαταστήματα εντός των λιμένων Ηρακλείου, Σούδα Χανίων, Ηγουμενίτσας και Πειραιά καθώς επίσης στον Πειραιά και στην Αθήνα.

Κίνδυνοι – Αβεβαιότητες

Η Εταιρεία και ο Όμιλος εκτίθενται κυρίως στους παρακάτω χρηματοοικονομικούς κινδύνους οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεαστούν από το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον όπως αναλύεται παρακάτω.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για τη δημιουργία και την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας και του Ομίλου και βάσει εγκεκριμένων πολιτικών του, έχει αναθέσει στον Οικονομικό τομέα την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας και του Ομίλου εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος, να τίθενται όρια ανάληψης κινδύνου και να αντισταθμίζονται οι κίνδυνοι, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, εξετάζονται περιοδικά ώστε να ενσωματώνουν τις αλλαγές που παρατηρούνται στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητες της Εταιρείας και του Ομίλου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Τα έσοδα της Εταιρείας προέρχονται από κατηγορίες υπηρεσιών όπως μεταφορά επιβατών και Ι.Χ. αυτοκινήτων, πωλήσεων επί των πλοίων σε εστιατόρια, μπαρ & καταστήματα επί των πλοίων, μεταφορά φορτηγών αυτοκινήτων, πρακτορεύσεις πλοίων συνδεδεμένων εταιρειών και ναυλώσεις πλοίων. Ως εκ τούτου, η πελατειακή βάση της Εταιρείας έχει υψηλό εύρος και αναλύεται ως εξής:

A) Στους έχοντες επαγγελματική συνεργασία όπως:

- Τουριστικοί Πράκτορες
- Κεντρικοί Πράκτορες
- Μεταφορικές Εταιρείες (Cargo Companies)
- Αυτοκινητιστές (Cargo Owners)
- Εταιρείες Ενοικίασεως Επιβατηγών Ι.Χ.
- Ναυτιλιακές Εταιρείες

B) Στους μεμονωμένους ταξιδιώτες–επιβάτες.

Γίνεται διαρκής προσπάθεια για την προσέλκυση περισσότερων δυνητικών πελατών (σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες) για την ενίσχυση των πωλήσεων και διερεύνηση της πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά περιπτώσεις αθέτησης υποχρέωσης αντισυμβαλλόμενων όσον αφορά στην εκπλήρωση των συναλλακτικών υποχρεώσεων. Με βάση την πιστωτική πολιτική που έχει θεσπίσει η Εταιρεία, κάθε νέος πελάτης εξετάζεται για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι συνήθεις όροι πληρωμών. Η Εταιρεία παρακολουθεί τα υπόλοιπα των πελατών της και εξετάζει την περίπτωση σχηματισμού προβλέψεων. Συνεπώς, τυχόν αδυναμία πελατών να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, ενδεχομένως να επηρεάσει τα αποτελέσματα της Εταιρείας μέσω της δημιουργίας αντίστοιχων προβλέψεων με

ισόποση μείωση των απαιτήσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στα κονδύλια των μακροπρόθεσμων ή και βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στην αδυναμία της Εταιρείας και του Ομίλου να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί η Εταιρεία και ο Όμιλος για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλιστεί, η απαραίτητη ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της. Ως εκ τούτου, έχει εξασφαλίσει κατάλληλο συνδυασμό ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

Κατά την 31/12/2019 τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου ανέρχονταν σε € 9.904 έναντι € 24.165 την 31/12/2018 ενώ διατηρεί πιστωτική γραμμή με συνεργαζόμενη τράπεζα συνολικού ορίου χορήγησης € 7.000 κατά την 31/12/2019 και κατά την 31/12/2018, το οποίο δεν είχε χρησιμοποιηθεί. Η παραπάνω πιστωτική γραμμή, επιβαρύνεται με κυμαινόμενο επιτόκιο, πλέον του περιθωρίου κέρδους της τραπεζής και οι εκάστοτε εκταμιεύσεις καλύπτονται με προσημείωση που έχει εγγραφεί επί δύο ακινήτων της Εταιρείας. Λαμβάνοντας υπόψη το υπόλοιπο των τραπεζικών πιστώσεων που υπάρχουν στην διάθεση του Ομίλου, την έλλειψη δανειακών υποχρεώσεων καθώς και το ύψος των ταμειακών διαθεσίμων του η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν συντρέχει λόγος ύπαρξης του συγκεκριμένου κινδύνου στο προβλεπτό μέλλον.

Κίνδυνος συνθηκών αγοράς

Οι γραμμές στις οποίες η Εταιρεία δραστηριοποιείται, με πλοία τα οποία διαχειρίζεται ή πρακτορεύει, είναι πλήρως απελευθερωμένες, με αποτέλεσμα ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών σε αυτές τις αγορές να είναι έντονος. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις αγορές αυτές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά τους αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία, σε συνεργασία με τις συνδεδεμένες εταιρείες τα πλοία των οποίων πρακτορεύει, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, να αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και να τιμολογεί τις υπηρεσίες της σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Η τυχόν περαιτέρω εντατικοποίηση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται η Εταιρεία ενδέχεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά της αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική της κατάσταση. Η Εταιρεία, σε συνεργασία με τις συνδεδεμένες εταιρείες τα πλοία των οποίων πρακτορεύει, παρακολουθεί τις κινήσεις των ανταγωνιστών και ενεργεί ανάλογα προκειμένου να επιτύχει το βέλτιστο για αυτήν οικονομικό αποτέλεσμα και να διασφαλίσει με το καλύτερο δυνατό τρόπο το εταιρικό της συμφέρον.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Μετά την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού κοινού νομίσματος από την Ελλάδα, η Εταιρεία εξάλειψε σε μεγάλο βαθμό το συναλλαγματικό της κίνδυνο, δεδομένου ότι το σύνολο σχεδόν των συναλλαγών της διενεργείται με βάση το ευρώ. Έμμεσα η Εταιρεία υφίσταται συναλλαγματικό κίνδυνο από την προμήθεια των καυσίμων.

Κίνδυνος επιτοκίων

Κατόπιν της εξόφλησης των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου εντός του 2018 η έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίων έχει σχεδόν εξλειφθεί και υφίσταται μόνο για τα Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που διαθέτει.

Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των επενδυτών, των πιστωτών και της αγοράς στην Εταιρεία και στον Όμιλο και να επιτρέπει την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους.

Προμηθευτές – Εφοδιαστική αλυσίδα

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει μια αλυσίδα εφοδιασμού προκειμένου να εξυπηρετήσει τόσο τις ανάγκες για την ομαλή λειτουργία της (προμήθειες καυσίμων, ανταλλακτικών κ.α.) όσο και τις ανάγκες για την εξυπηρέτηση των επιβατών της (εμπορεύματα καταστημάτων, εστιατορίων & μπαρ). Μέχρι και σήμερα δεν έχει παρατηρηθεί κάποια ιδιαίτερη δυσκολία ή καθυστέρηση στην προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, οι μακροχρόνιες συνεργασίες που έχει ο Όμιλος καθώς και η σχέση εμπιστοσύνης που έχει αναπτύξει με τους προμηθευτές τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού βοηθά στην επίλυση τυχόν συστημικών προβλημάτων που ενίοτε παρουσιάζονται στην προμήθεια αγαθών & υπηρεσιών.

Τιμές καυσίμων

Το κόστος καυσίμων, λόγω της φύσης των υπηρεσιών που προσφέρει ο Όμιλος, είναι το σημαντικότερο λειτουργικό κόστος και αποτελεί τον βασικότερο κίνδυνο έκθεσης του Ομίλου. Λόγω της υψηλής μεταβλητότητας των διεθνών τιμών πετρελαίου ο Όμιλος επεξεργάζεται συνεχώς διάφορα προϊόντα αντιστάθμισης του κινδύνου από την άνοδο της τιμής των καυσίμων, έτσι ώστε μόλις οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέψουν, να προχωρήσει στη χρήση τους. Επιπρόσθετα, έχοντας ήδη προβεί σε μια σειρά ενεργειών ο Όμιλος έχει περιορίσει σημαντικά τις καταναλώσεις καυσίμων.

Εναρμόνιση με νέο κανονισμό

Με βάση τις αποφάσεις της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO τα πλοία της ακτοπλοΐας έχουν δικαίωμα να εφοδιάζονται καύσιμα με περιεκτικότητα σε θείο 3,5% και 1,5% μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019. Ο εν λόγω οργανισμός όρισε ως ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής για τη χρήση ναυτιλιακού καυσίμου μικρής περιεκτικότητας σε θείο max 0,5% την 1η Ιανουαρίου 2020 για όλα ανεξαιρέτως τα πλοία της Ελληνικής Ακτοπλοΐας.

Η εν λόγω αλλαγή στο θεσμικό πλαίσιο απαίτησε την προσαρμογή των υφιστάμενων συμβατικών πλοίων του στόλου του Ομίλου στις νέες προδιαγραφές. Ο Όμιλος αποφάσισε να μην προμηθευτεί καύσιμο με χαμηλή περιεκτικότητα σε θείο αλλά με βάση τις επιτρεπτές εναλλακτικές τοποθέτησε ειδικά φίλτρα καυσαερίων (scrubbers) στα πλοία του στόλου του. Η εν λόγω επένδυση ξεκίνησε στα τέλη του 2018 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2019. Η έλλειψη δανεισμού σε συνδυασμό με το ύψος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου εξασφάλισαν την χρηματοδότηση της επένδυσης με ίδια κεφάλαια.

Περιβαλλοντικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δίνει μεγάλη βαρύτητα σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Τα πλοία του στόλου εφαρμόζουν το Διεθνές Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης Πλοίων (ISM) IMO, ενώ περαιτέρω εφαρμόζει κώδικες ασφαλείας που είναι υποχρεωμένοι λόγω της πιστοποίησης ISO 14001:2004, τηρώντας αυστηρά το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Ο Όμιλος έχοντας πλήρη επίγνωση και ευαισθησία στα περιβαλλοντικά θέματα εφαρμόζει απαρέγκλιτα τους σχετικούς κανόνες ασφαλείας.

Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων μερών

Στο παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι σημαντικότερες συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου το 2019 και 2018 με τα συνδεδεμένα πρόσωπα τα οποία προέρχονται από τις συναλλαγές που περιγράφονται ανωτέρω.

1/1-31/12/2019

Η Εταιρεία

Ο Όμιλος

Εταιρεία	Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.				Σύνολα	Minoan Italia S.p.A.	Σύνολα
	Grimaldi Group S.p.A. *	Grimaldi Euromed S.p.A.	Grimaldi Deep Sea S.p.A.	Grimaldi Germany GmbH		Grimaldi Group S.p.A. *	
Έξοδα εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων (αμοιβή παραχώρησης χώρων επί πλοίων)	-	10.458	-	-	10.458	-	10.458
Επίρριψη κόστους εξόδων πρακτορεύσεων	-	-2.642	-241	-	-2.883	-	-2.883
Διάφορα έξοδα	23	-177	-	5	-149	20	-129
Τμήμα αγοράς παγίου εξοπλισμού	-	1.754	-	-	1.754	-	1.754
Σύνολα	23	9.393	-241	5	9.180	20	9.200
Έσοδα κόστους ενδιαίτησης πληρωμάτων	-	649	-	-	649	-	649
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (προμήθειες και λοιπά έσοδα / επιρρίψεις πρακτορεύσεων κλπ)	82	9.021	46	-	9.149	-	9.149
Επίρριψη εσόδων από εμπορική εκμετάλλευση πλοίων	-	3.564	-	-	3.564	-	3.564
Έσοδα από ναυλώσεις	-	1.517	-	-	1.517	-	1.517

πλοίων							
Έσοδα από πώληση καυσίμων ναυλωμένων πλοίων	–	283	–	–	283	–	283
Διάφορα έσοδα	–	32	–	–	32	–	32
Τμήμα από πώληση παγίου εξοπλισμού	–	438	–	–	438	–	438
Σύνολα	82	15.504	46	–	15.632	–	15.632

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

1/1-31/12/2018

<u>Εταιρεία</u>	<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u>					<u>Η Εταιρεία</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>		<u>Ο Όμιλος</u>
	<u>Grimaldi Group S.p.A.*</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Deep Sea S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Maritime Agencies Sweden AB</u>	<u>Grimaldi Belgium n.v.</u>	<u>Σύνολα</u>	<u>Grimaldi Group S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
Έξοδα εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων (αμοιβή παραχώρησης χώρων επί πλοίων)	–	10.069	–	–	–	10.069	–	–	10.069
Επίρριψη κόστους εξόδων πρακτορεύσεων	–	-2.863	-72	–	–	-2.935	–	–	-2.935
Έξοδα αγοράς καυσίμων πλοίων	–	268	–	–	–	268	–	–	268
Έξοδα συντηρήσεων– επισκευών πλοίων	–	–	–	–	–	–	–	8.676	8.676
Διάφορα έξοδα	36	–	–	–	1	37	22	–	59
Σύνολα	36	7.474	-72	–	1	7.439	22	8.676	16.137
Έσοδα κόστους ενδιαίτησης πληρωμάτων	163	449	–	–	–	612	–	–	612
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (προμήθειες και λοιπά έσοδα / επιρρίψεις πρακτορεύσεων κλπ)	141	9.060	17	–	–	9.218	–	–	9.218
Επίρριψη εσόδων από εμπορική εκμετάλλευση πλοίων	–	3.406	–	–	–	3.406	–	–	3.406
Έσοδα από ναυλώσεις πλοίων	–	788	–	–	–	788	–	2.217	3.005
Έσοδα από πώληση καυσίμων ναυλωμένων πλοίων	–	–	–	–	–	–	–	570	570
Διάφορα έσοδα	–	16	–	1	–	17	–	–	17
Τμήμα από πώληση πλοίου	–	–	–	–	–	–	–	70.000	70.000
Σύνολα	304	13.719	17	1	–	14.041	–	72.787	86.828

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

Διευκρινίζεται ότι οι παραπάνω συναλλαγές με τα συνδεδεμένα πρόσωπα, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

Στο παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα σημαντικότερα υπόλοιπα λογαριασμών της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018 με τα συνδεδεμένα πρόσωπα τα οποία προέρχονται από τις συναλλαγές που περιγράφονται ανωτέρω.

<u>31/12/2019</u>		<u>Η Εταιρεία</u>			<u>Ο Όμιλος</u>	
<u>Εταιρεία</u>	<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u>			<u>Σύνολα</u>	<u>Μinoan Italia S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
	<u>Grimaldi Group S.p.A. *</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Deep Sea S.p.A.</u>			
απαίτηση από υποχρέωση σε	72	—	135	207	—	207
	—	5.905	—	5.905	—	5.905

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

<u>31/12/2018</u>		<u>Η Εταιρεία</u>			<u>Ο Όμιλος</u>	
<u>Εταιρεία</u>	<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u>			<u>Σύνολα</u>	<u>Μinoan Italia S.p.A. Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
	<u>Grimaldi Group S.p.A. *</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Deep Sea S.p.A.</u>			
απαίτηση από υποχρέωση σε	246	—	—	246	—	246
	—	1.688	2	1.690	5.610	7.300

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

Παροχές στα μέλη του Δ.Σ. και Διοίκησης της Εταιρείας

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Διευθυντικά Στελέχη κατά τη χρήση 2019 ανήλθαν σε:

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	430	430
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	340	340
Διευθυντικά στελέχη *	1.616	1.448
Σύνολα *	2.386	2.218

* Συγκριτικά ποσά της χρήσης 31/12/2018 έχουν αναπροσαρμοστεί για λόγους καλύτερης πληροφόρησης

Από τις παραπάνω αμοιβές που επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσης, παρέμεινε κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018 ανεξόφλητο ποσό € 152 και € 88* αντίστοιχα.

Επισημαίνεται ότι η αύξηση των αμοιβών των διευθυντικών στελεχών οφείλεται κυρίως σε καταβολή αποζημιώσεων απόλυσης που αποδόθηκε σε διευθυντικά στελέχη που αποχώρησαν από την Εταιρεία κατά τη χρήση.

Επιπρόσθετα, κατά το 2019 από εμπορικές συνεργασίες η Εταιρεία είχε συναλλαγές με εταιρείες συμφερόντων μελών του Δ.Σ. συνολικού καθαρού ποσού € 19 ενώ κατά την 31/12/2019 υπήρχε απαίτηση € 188 και υποχρέωση ποσού € 1.

Τέλος οι συναλλαγές με συγγενικά πρόσωπα της Διοίκησης και των διευθυντικών στελεχών κατά την χρήση 2019 ανήλθαν σε € 418 ενώ κατά την 31/12/2019 υπήρχε υποχρέωση (ανεξόφλητο υπόλοιπο) προς αυτά τα πρόσωπα ποσού € 95. Η φύση των εν λόγω συναλλαγών ήταν κυρίως εργασιακή (μισθοδοσίες/αποζημιώσεις) και από εμπορική συνεργασία (αμοιβές για λήψη υπηρεσιών και αγαθών).

Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31/12/2019 ανέρχεται σε € 240.705.112,50 και διαιρείται σε 106.980.050 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 2,25 η κάθε μία. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μετόχων είναι αυτά που προβλέπονται από το νόμο και το καταστατικό. Σημειώνεται ότι τόσο η Εταιρεία όσο και η θυγατρική της δεν κατείχαν ίδιες μετοχές κατά τη διάρκεια του 2019.

Το Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σε συνεδρίαση του την 18/4/2019 ενέκρινε το αίτημα της Εταιρείας για την διαγραφή των μετοχών της από το Χ.Α. Από την 23/4/2019 οι μετοχές της Εταιρείας τέθηκαν εκτός διαπραγμάτευσης.

Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών πραγματοποιείται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί αναφορικά με τη μεταβίβασή τους.

Μετοχές οι οποίες παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Περιορισμοί στα δικαιώματα ψήφου

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστές στην Εταιρεία, συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

Πληροφοριακά στοιχεία για τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποτελείται από εννέα (9) μέλη. Κατά την 31/12/2019 απαρτίζεται από 2 εκτελεστικά, 5 μη εκτελεστικά μέλη και 2 μη εκτελεστικά–ανεξάρτητα μέλη. Τα εκτελεστικά μέλη απασχολούνται στην Εταιρεία ή παρέχουν υπηρεσίες σε αυτήν ασκώντας διαχειριστικά καθήκοντα. Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν ασκούν διαχειριστικά καθήκοντα στην Εταιρεία.

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Έναρξη Θητείας	Λήξη Θητείας
1. Emanuele Grimaldi	Πρόεδρος, Εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
2. Μιχαήλ Χατζάκης	Αντιπρόεδρος, Μη εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
3. Αντώνιος Μανιαδάκης	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
4. Gianluca Grimaldi	Μη εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
5. Paul Kyprianou	Μη εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
6. Diego Pacella	Μη εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
7. Mario Fuduli	Μη εκτελεστικό μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
8. Κωνσταντίνος Μαμαλάκης	Μη εκτελεστικό–ανεξάρτητο μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021
9. Γεώργιος Παπαγεωργίου	Μη εκτελεστικό–ανεξάρτητο μέλος	22/6/2017	Γ.Σ. 2021

Ηράκλειο, 9 Απριλίου 2020
Εκ μέρους του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος
του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων
Σύμβουλος

**Emanuele
Grimaldi**

Αρ. Διαβ. ΙΤ / ΑΑ 2179472

**Αντώνιος
Μανιαδάκης**

Α.Δ.Τ. ΑΙ 944699

a Grimaldi Group company

Ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες) της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ετήσιες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί σε συνεδρίασή του την 9/4/2019 από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Περιεχόμενα

Σελίδα

Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων	19
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	20
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων μητρικής εταιρείας	21
Ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	22
Κατάσταση ταμειακών ροών	23

Σημειώσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2019 (1/1 – 31/12/2019)		
Αριθμός σημείωσης		
1	Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία	24
2	Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	24
2.1	Σημείωση συμμόρφωσης	24
2.2	Βάση παρουσίασης	25
2.3	Χρήση εκτιμήσεων	25
3	Σημαντικές λογιστικές πολιτικές	26
3.1	Βάση ενοποίησης	26
3.1.1	Θυγατρικές	26
3.1.2	Συγγενείς	26
3.1.3	Συναλλαγές απαλειφόμενες κατά την ενοποίηση	26
3.2	Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα και λειτουργικό νόμισμα	27
3.3	Χρηματοοικονομικά μέσα	27
3.3.1	Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	27
3.3.1.α	Απαιτήσεις	27
3.3.1.β	Χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία είτε μέσω των αποτελεσμάτων είτε μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	27
3.3.1.γ	Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	27
3.3.1.δ	Δάνεια	27
3.3.1.ε	Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27
3.3.1.στ	Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων	28
3.4	Μετοχικό κεφάλαιο	28
3.5	Πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία	28
3.6	Επενδύσεις σε ακίνητα	28
3.7	Μισθώσεις	29
3.8	Αποθέματα	29
3.9	Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	29
3.9.1	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	29
3.9.2	Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	29
3.10	Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	29
3.11	Μερίσματα	29
3.12	Παροχές στο προσωπικό	30
3.12.1	Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	30
3.12.2	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	30
3.12.3	Παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης	30
3.12.4	Βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό	30
3.13	Προβλέψεις	30
3.14	Έσοδα	30
3.14.1	Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (ναύλοι–ναυλώσεις–πρακτορεύσεις)	30
3.14.2	Έσοδα από πωλήσεις αγαθών επί των πλοίων	30

Αριθμός σημείωσης		Σελίδα
3.14.3	Λοιπά έσοδα	31
3.14.4	Έσοδα από μερίσματα	31
3.14.5	Κρατικές επιχορηγήσεις	31
3.15	Καθαρά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	31
3.16	Φόρος εισοδήματος	31
3.17	Αποτελέσματα ανά μετοχή	32
3.18	Λειτουργικοί τομείς	32
4	Έσοδα	35
5	Κόστος πωληθέντων	35
6	Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	36
7	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	36
8	Λοιπά λειτουργικά έσοδα	36
9	Λοιπά λειτουργικά έξοδα	36
10	Χρηματοοικονομικά έσοδα	36
11	Χρηματοοικονομικά έξοδα	37
12	Παροχές σε εργαζόμενους	37
13	Φόροι εισοδήματος	37
14	Πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία	37
15	Επενδύσεις σε ακίνητα	39
16	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	39
17	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	40
18	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	40
19	Αποθέματα	40
20	Απαιτήσεις και λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	40
21	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	41
22	Μετοχικό κεφάλαιο	41
23	Λοιπά αποθεματικά	41
24	Μερίσματα	41
25	Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών προσωπικού	41
26	Βραχυπρόθεσμες συμβατικές υποχρεώσεις & Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	42
27	Διαχείριση Χρηματοοικονομικού κινδύνου	43
27.1	Γενικά	43
27.2	Πιστωτικός κίνδυνος	43
27.2.1	Έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο	43
27.2.2	Ζημίες απομείωσης	44
27.3	Κίνδυνος ρευστότητας	44
27.4	Κίνδυνος συνθηκών αγοράς	45
27.5	Συναλλαγματικός κίνδυνος	45
27.5.1	Κίνδυνος επιτοκίων	45
27.6	Διαχείριση κεφαλαίου	45
27.7	Προμηθευτές – Εφοδιαστική αλυσίδα	45
27.8	Τιμές καυσίμων	45
27.9	Εναρμόνιση με νέο κανονισμό	46
27.10	Περιβαλλοντικός Κίνδυνος	46
28	Ιεραρχία εύλογης αξίας	46
29	Αποτελέσματα ανά μετοχή	47

Αριθμός σημείωσης		Σελίδα
30	Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	47
30.1	Όμιλος υπερκείμενης μητρικής	47
30.2	Θυγατρικές εταιρείες	49
30.3	Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικά στελέχη	50
31	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	50
32	Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών λογιστών	51
33	Μεταγενέστερα γεγονότα	51

Τα ποσά των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απεικονίζονται σε χιλιάδες €, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τυχόν αποκλίσεις σε επίπεδο τελευταίου ψηφίου οφείλονται στη στρογγυλοποίηση των ποσών.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ και ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (Ποσά σε χιλ €)

	Σημείωση	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		1/1–31/12/2019	1/1–31/12/2018	1/1–31/12/2019	1/1–31/12/2018
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Έσοδα	4 & 30	92.104	91.737	92.104	88.324
Κόστος πωληθέντων	5 & 30	-82.089	-76.305	-82.048	-73.217
Μικτά κέρδη χρήσης		10.015	15.432	10.056	15.107
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	6	-14.602	-13.790	-14.602	-13.785
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	7	-7.466	-8.230	-7.375	-8.165
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	8	4.863	2.427	4.830	914
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	9	-229	-716	-226	-712
(Ζημίες) χρήσης προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων		-7.419	-4.877	-7.317	-6.641
Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων		-	-20	-	-20
Χρηματοοικονομικά έσοδα	10	114	243	106	158
Χρηματοοικονομικά έξοδα	11	-345	-1.151	-345	-1.151
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα		-231	-908	-239	-993
Έσοδα από μερίσματα συμμετοχών	16	-	-	2.858	4.638
(Ζημίες) χρήσης προ φόρων		-7.650	-5.805	-4.698	-3.016
Φόρος εισοδήματος	13	-	27	-	-
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους		-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης					
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικές (Ζημίες) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών	25	-109	-187	-109	-187
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους		-7.759	-5.965	-4.807	-3.203
Οι (Ζημίες) χρήσης κατανέμονται σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής εταιρείας		-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους		-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
Τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης κατανέμονται σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής εταιρείας		-7.759	-5.965	-4.807	-3.203
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους		-7.759	-5.965	-4.807	-3.203
(Ζημίες) μετά από φόρους ανά μετοχή-βασικές και προσαρμοσμένες (σε €)	29	-0,0715	-0,0540	-0,0439	-0,0282

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσά σε χιλ €)

	Σημείωση	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Περιουσιακά στοιχεία					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	14	249.000	242.855	245.152	238.966
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	14	2.459	4.058	2.459	4.058
Επενδύσεις σε ακίνητα	15	1.094	1.135	1.094	1.135
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες	16	–	–	11.223	11.223
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	17	94	87	94	87
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	18	17.238	18.579	17.238	13.167
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		269.885	266.714	277.260	268.636
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	19	2.484	2.568	2.484	2.568
Απαιτήσεις	20	17.980	12.491	11.782	12.087
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	20	1.076	820	1.076	820
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	21	9.904	24.165	3.777	9.184
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		31.444	40.044	19.119	24.659
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		301.329	306.758	296.379	293.295
Ίδια Κεφάλαια & Υποχρεώσεις					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	22	240.705	240.705	240.705	240.705
Διαφορά υπέρ το άρτιο		25.744	25.744	25.744	25.744
Λοιπά αποθεματικά	23	13.916	13.875	12.812	12.921
Αποτελέσματα εις νέο		-9.808	-2.008	-13.601	-8.903
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής εταιρείας		270.557	278.316	265.660	270.467
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		270.557	278.316	265.660	270.467
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	25	1.341	1.571	1.341	1.571
Λοιπές προβλέψεις		180	180	180	180
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		1.521	1.751	1.521	1.751
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Βραχυπρόθεσμες συμβατικές υποχρεώσεις	26	3.150	3.157	3.150	3.157
Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	26.101	23.534	26.048	17.920
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		29.251	26.691	29.198	21.077
Σύνολο Υποχρεώσεων		30.772	28.442	30.719	22.828
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		301.329	306.758	296.379	293.295

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσά σε χιλ €)

	<u>Μετοχικό κεφάλαιο</u>	<u>Υπέρ το άρτιο</u>	<u>Λοιπά αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέο</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1/1/2018	240.705	25.744	13.108	-5.887	273.670
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων 1/1-31/12/2018					
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους				-3.016	-3.016
Αναλογιστικές (ζημίες) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών			-187		-187
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους			-187	-3.016	-3.203
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2018	240.705	25.744	12.921	-8.903	270.467
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1/1/2019	240.705	25.744	12.921	-8.903	270.467
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων 1/1-31/12/2019					
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους				-4.698	-4.698
Αναλογιστικές (ζημίες) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών			-109		-109
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους			-109	-4.698	-4.807
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2019	240.705	25.744	12.812	-13.601	265.660

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσά σε χιλ €)

	<u>Μετοχικό κεφάλαιο</u>	<u>Υπέρ το άρτιο</u>	<u>Λοιπά αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέο</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1/1/2018	240.705	25.744	13.818	4.014	284.281
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων 1/1-31/12/2018					
Μεταφορά μεταξύ αποτελεσμάτων εις νέον και αποθεματικών (δημιουργία τακτικού αποθεματικού)			244	-244	–
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους				-5.778	-5.778
Αναλογιστικές (ζημίες) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών			-187		-187
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους			-187	-5.778	-5.965
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2018	240.705	25.744	13.875	-2.008	278.316
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1/1/2019	240.705	25.744	13.875	-2.008	278.316
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων 1/1-31/12/2019					
Μεταφορά μεταξύ αποτελεσμάτων εις νέον και αποθεματικών (δημιουργία τακτικού αποθεματικού)			150	-150	–
(Ζημίες) χρήσης μετά από φόρους				-7.650	-7.650
Αναλογιστικές (ζημίες) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών			-109		-109
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης μετά από φόρους			-109	-7.650	-7.759
Υπόλοιπα των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2019	240.705	25.744	13.916	-9.808	270.557

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Ποσά σε χιλ €)

<u>Έμμεση Μέθοδος Παρουσίασης</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ο Όμιλος</u>		<u>Η Εταιρεία</u>	
		<u>1/1-31/12/2019</u>	<u>1/1-31/12/2018</u>	<u>1/1-31/12/2019</u>	<u>1/1-31/12/2018</u>
<u>Λειτουργικές δραστηριότητες</u>					
(Ζημίες) χρήσης προ φόρων		-7.650	-5.805	-4.698	-3.016
<i>Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:</i>					
Αποσβέσεις	14 & 15	16.430	13.323	16.388	12.004
Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων	17 & 30	–	20	–	20
Προβλέψεις		-4.393	378	-4.393	378
Συναλλαγματικές διαφορές		–	1	–	1
Αποτελέσματα [(έσοδα), (κέρδη)] λοιπής επενδυτικής δραστηριότητας	14 & 16	-7	-1.513	-2.865	-4.638
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		345	1.151	345	1.151
<i>Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:</i>					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		84	-92	84	-92
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		43	-5.417	424	320
Αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)		2.165	11.872	7.728	6.773
<i>Μείον :</i>					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		-345	-891	-345	-891
Καταβεβλημένοι φόροι		–	-230	–	–
Σύνολο Εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		6.672	12.797	12.668	12.010
<u>Επενδυτικές δραστηριότητες</u>					
Επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικών		–	–	–	121.020
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	14	-20.934	-31.671	-20.934	-95.073
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	14	1	70.000	1	–
Εισπράξεις από πώληση συμμετοχών		–	78.500	–	78.500
Μερίσματα εισπραχθέντα	16	–	–	2.858	4.638
Σύνολο (Εκροών) / εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		-20.933	116.829	-18.075	109.085
<u>Χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u>					
Εξοφλήσεις δανείων		–	-139.300	–	-139.300
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		–	-139.300	–	-139.300
Καθαρή (Μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης (α) + (β) + (γ)		-14.261	-9.674	-5.407	-18.205
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης		24.165	33.839	9.184	27.389
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	21	9.904	24.165	3.777	9.184

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Σημειώσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2019 (1/1 – 31/12/2019)

1. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία

Η Εταιρεία ιδρύθηκε στις 25/5/1972 (Φ.Ε.Κ. 939–25/5/1972) με έδρα το Δήμο Ηρακλείου Κρήτης, επωνυμία «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία» και διακριτικό τίτλο «MINOAN LINES». Η Εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας τόσο σε γραμμές εσωτερικού όσο και σε γραμμές εξωτερικού.

Το σύνολο των μετοχών που διαιρείται το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας είναι κοινές ονομαστικές μετοχές και κατά την 31/12/2019 και την 31/12/2018 ανέρχονταν σε 106.980.050. Κάθε μετοχή έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Το Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σε συνεδρίαση του την 18/4/2019 ενέκρινε το αίτημα της Εταιρείας για την διαγραφή των μετοχών της από το Χ.Α. Από την 23/4/2019 οι μετοχές της Εταιρείας τέθηκαν εκτός διαπραγμάτευσης.

Η πλειοψηφία των μετοχών της Εταιρείας κατέχεται από το 2008, από την εταιρεία «Grimaldi Group S.p.A.», μέλος του Ομίλου Grimaldi, με έδρα το Παλέρμο της Ιταλίας η οποία κατέστη υπερκείμενη μητρική εταιρεία που ασκεί έλεγχο στην Εταιρεία και τον Όμιλο.

Το ανώτατο όργανο της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων η οποία εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από 7–9 μέλη. Την 22/6/2017 η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων εξέλεξε 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο. Από τα εννέα μέλη (9) του Διοικητικού Συμβουλίου την 31/12/2019, δύο (2) ήταν εκτελεστικά, πέντε (5) μη εκτελεστικά και δύο (2) ανεξάρτητα–μη εκτελεστικά.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβάνουν τις ατομικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (οι «χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), οι οποίες εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση του την 9/4/2020, ενώ τελούν υπό την τελική έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας. Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν την Εταιρεία και την θυγατρική της (Όμιλος).

Η θυγατρική εταιρεία που περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και το ποσοστό συμμετοχής που κατέχει η μητρική εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.:

<u>Εταιρεία</u>	<u>Μέθοδος</u> <u>ενοποίησης</u>	<u>Έδρα</u>	<u>% Συμμετοχής</u>	
			<u>2019</u>	<u>2018</u>
Minoan Italia S.p.A.	Ολική	Παλέρμο Ιταλίας	100%	100%

Για το λόγο αυτό δεν υπολογίζονται δικαιώματα τρίτων (μειοψηφίας).

2. Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

2.1 Σημείωση συμμόρφωσης & Συνέχιση της Επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία προετοιμασίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπως υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνέχιση της Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (going concern)

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern) γεγονός που υποδηλώνει ότι ο Όμιλος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και προβαίνει στις αναγκαίες κινήσεις και διαπραγματεύσεις ώστε να διαθέτει επαρκείς χρηματοοικονομικούς πόρους για να ανταποκρίνεται στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές του υποχρεώσεις για το προβλεπτό μέλλον. Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος, μέσω των μέτρων τα οποία έλαβε η Διοίκηση τόσο τα προηγούμενα έτη όσο και στην τρέχουσα χρήση, έχει εμφανίσει κερδοφόρα αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA). Τονίζεται ότι η απόφαση της Διοίκησης για έγκαιρη συμμόρφωση με τους νέους κανονισμούς του Διεθνούς Οργανισμού Ναυσιπλοΐας (IMO), με ισχύ από την 01/01/2020, μέσω της τοποθέτησης ειδικών συστημάτων συγκράτησης επιβλαβών ουσιών που μολύνουν την ατμόσφαιρα (scrubbers), δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην Εταιρεία λόγω της εξασφάλισης χαμηλότερου κόστους καυσίμων με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της κερδοφορίας της. Ο Όμιλος διαθέτει ικανοποιητική ρευστότητα, δεν έχει δανειακές υποχρεώσεις και είναι πλήρως ενήμερος ως προς τις υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς φορείς, φορολογικές αρχές, τους εργαζομένους του και τους προμηθευτές του. Το γεγονός αυτό δίνει τη δυνατότητα στον Όμιλο να συνεχίζει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του ή να περιορίζει τους κινδύνους από απρόβλεπτα γεγονότα, έξω από τον έλεγχο της Εταιρείας και του Ομίλου, όπως αναφέρεται παρακάτω.

Covid – 19

Τονίζεται ότι ιδιαίτερα κρίσιμο παράγοντα για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων της Εταιρείας αποτελεί η επίπτωση της εν εξελίξει πανδημίας του κορωνοϊού (COVID 19) σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο σε εθνική αλλά και παγκόσμια κλίμακα.

Η πανδημία του κορωνοϊού (Covid-19) που ξεκίνησε να λαμβάνει χώρα με διαστάσεις τον Μάρτιο του 2020, έχει εξαναγκάσει πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, καθώς και κρατικούς φορείς, να λάβουν δραστικά μέτρα αντιμετώπισής του, όπως πχ καραντίνα, ταξιδιωτικούς περιορισμούς και περιορισμούς στις μετακινήσεις. Τέτοια μέτρα έχουν επηρεάσει και πιθανόν να προκαλέσουν αρρυθμία στις εμπορικές συναλλαγές, τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του κλάδου της επιβατηγού ναυτιλίας στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και ο Όμιλος.

Ο βαθμός που θα επηρεαστεί η χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου μέσα στο 2020 από τις γενικευμένες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις του κορωνοϊού εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα τα οποία είναι αβέβαια και δεν μπορούν να προβλεφθούν τη δεδομένη χρονική στιγμή. Συνεπώς οποιαδήποτε εκτίμηση την παρούσα χρονική στιγμή δεν μπορεί να γίνει με ασφάλεια και ακρίβεια.

Η Διοίκηση της Εταιρείας και του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και πώς αυτές επηρεάζουν ή δύναται να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου. Με βάση τρέχουσες εκτιμήσεις οι οποίες έχουν λάβει, όσο αυτό μπορεί να γίνει με ακρίβεια, τις τρέχουσες εξελίξεις αναφορικά με τον κορωνοϊό, η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν τη ρευστότητα που απαιτείται, μαζί με τις εκτιμώμενες λειτουργικές ταμειακές ροές που θα προκύψουν μέσα στο 2020, για να ανταπεξέλθουν στο εγγύς μέλλον σε οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις ως αποτέλεσμα του κορωνοϊού.

-Τα ποσά των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απεικονίζονται σε χιλιάδες €, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά. Τυχόν αποκλίσεις σε επίπεδο τελευταίου ψηφίου οφείλονται στη στρογγυλοποίηση των ποσών.

2.2 Βάση παρουσίασης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους με εξαίρεση τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία είτε μέσω των αποτελεσμάτων είτε μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων τα οποία αποτιμώνται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σημ. 3.3.1.β.

2.3 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. αναγκάζει τη Διοίκηση να παίρνει αποφάσεις, να κάνει εκτιμήσεις και υποθέσεις που επηρεάζουν την εφαρμογή των πολιτικών, καθώς και των αναφερόμενων ποσών ενεργητικού, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων. Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές υποθέσεις βασίζονται σε κεκτημένη εμπειρία και διάφορους άλλους παράγοντες και θεωρούνται λογικές κάτω από τις παρούσες συνθήκες. Το αποτέλεσμα αυτών σχηματίζει τη βάση για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, οι οποίες δεν προκύπτουν από άλλες πηγές. Τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές με αυτές υποθέσεις αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Οι αναθεωρήσεις στις λογιστικές εκτιμήσεις αναγνωρίζονται στην περίοδο που πραγματοποιήθηκαν, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή την περίοδο ή στην περίοδο αναθεώρησης και τις επόμενες περιόδους, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει και την παρούσα και τις μελλοντικές περιόδους.

Οι εκτιμήσεις που πραγματοποιεί η Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που έχουν σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι εκτιμήσεις που ενέχουν κίνδυνο ενδεχόμενης προσαρμογής στην επόμενη ή επόμενες χρήσεις αναφέρονται ως κάτωθι:

- Πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία (αποσβέσεις και απομείωση αξίας): Ο Όμιλος και η Εταιρεία οφείλουν να εκτιμήσουν την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων καθώς και των άυλων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αναγνωρίζονται είτε μέσω απόκτησής είτε μέσω συνενώσεων επιχειρήσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές επανεξετάζονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη νέα δεδομένα και τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς. (σημ. 3.5, 14 και 17). Αντίστοιχη εκτίμηση διενεργείται για έλεγχο απομείωσης για πιθανές περιπτώσεις που το ανακτήσιμο ποσό υπολείπεται από την λογιστική αξία όπως διαμορφώνεται μέσω της ωφέλιμης ζωής.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων: Για την αποτίμησή τους, η Διοίκηση στηρίζεται σε μελέτες που συντάσσονται από ανεξάρτητους αναγνωρισμένους εκτιμητές οι οποίοι λαμβάνουν υπόψη και σταθμίζουν όλες τις διαθέσιμες εκτιμητικές μεθόδους ώστε να καταλήξουν στην εύλογη αξία τους. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις το κόστος κτήσης αντανάκλα την εύλογη αξία. Επιπρόσθετα, όπου απαιτείται, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την εμπειρία της ώστε να ληφθούν υπόψη και άλλοι ποιοτικοί ή ποσοτικοί παράγοντες οι οποίοι θα

πρέπει να συμπεριληφθούν έτσι ώστε η εύλογη αξία τους να θεωρείται αξιόπιστη και αντικειμενική (σημ. 3.3.1.β, 17 και 28).

- Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών προσωπικού: Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία εξαρτάται από έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται σε αναλογιστική βάση με τη χρήση σημαντικού αριθμού παραδοχών. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους (εσόδου) για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο. Οποιοσδήποτε μεταβολές σε αυτές τις παραδοχές θα είχαν επίδραση στη λογιστική αξία των υποχρεώσεων παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Ο Όμιλος προσδιορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Αυτό είναι το επιτόκιο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών καταβολών που αναμένεται να απαιτηθούν για την τακτοποίηση των υποχρεώσεων παροχών. Για τον προσδιορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τα επιτόκια υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμα στο οποίο θα καταβληθούν οι παροχές και με ημερομηνίες λήξης που προσεγγίζουν τις λήξεις των σχετικών υποχρεώσεων παροχών. Άλλες σημαντικές λογιστικές παραδοχές για υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία βασίζονται κατά ένα μέρος στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. (σημ. 3.12.2 και 25).
- Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου: Για την επάρκεια των προβλέψεων σχετικά με επισφαλείς και επίδικες απαιτήσεις, σε συνάρτηση με την πιστωτική πολιτική, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτίμηση λαμβάνοντας τεκμηρίωση των νομικών της συμβούλων που χειρίζονται τις υποθέσεις η οποία προκύπτει βάσει ιστορικών δεδομένων, την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών και πρόσφατων εξελίξεων (σημ. 3.3.1.α, 18, 20 και 27.2).
- Ενδεχόμενες υποχρεώσεις: η ύπαρξή τους απαιτεί από την Διοίκηση τη διενέργεια διαρκών παραδοχών και προβλέψεων σχετικών με την πιθανότητα μελλοντικών γεγονότων που πρόκειται ή δεν πρόκειται να συμβούν καθώς και της σχετικής επίδρασής τους στα αποτελέσματα του Ομίλου (σημ. 31).

3. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια από τις εταιρείες του Ομίλου και για τις χρήσεις που παρουσιάζονται σε αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

3.1 Βάση ενοποίησης

3.1.1 Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες οι οποίες διοικούνται και ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τη μητρική εταιρεία. Έλεγχος είναι η δυνατότητα να κατευθύνεται η οικονομική και επιχειρηματική πολιτική μιας επιχείρησης, έτσι ώστε να προκύπτουν οφέλη από τις δραστηριότητές της. Για την εκτίμηση της ύπαρξης ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη και τυχόν δικαιώματα ψήφου τα οποία δύνανται να ασκηθούν. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις από την ημερομηνία έναρξης, μέχρι την ημερομηνία λήξης του ελέγχου αυτών.

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μειούμενο με τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Όταν ο Όμιλος διαθέτει θυγατρική, αυτή επιμετράται στην καθαρή τιμή πώλησης, αφαιρουμένων τυχόν εξόδων διάθεσης, κατά την ημερομηνία της διάθεσης ή όταν ο έλεγχος χάνεται, με την αλλαγή στη λογιστική αξία να αναγνωρίζεται ως κέρδος ή ζημία.

3.1.2 Συγγενείς

Συγγενείς είναι εκείνες οι εταιρείες επί των οποίων ασκείται ουσιαστικής επιρροή, αλλά όχι έλεγχος, επί των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών πολιτικών τους, και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθούν θυγατρικές. Αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος και η συμμετοχή του Ομίλου σε αυτές, περιλαμβάνει τυχόν υπεραξία κατά την εξαγορά. Στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, οι συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής σ' αυτές, από την ημερομηνία που αποκτάται η ουσιαστική επιρροή, μέχρι την ημερομηνία που παύει να υφίσταται. Όταν η αναλογία του Ομίλου επί των ζημιών της συγγενούς εταιρείας υπερβαίνει την απεικονιζόμενη λογιστική αξία της επένδυσης, η λογιστική αξία της επένδυσης μειώνεται στο μηδέν και παύει η αναγνώριση περαιτέρω ζημιών εκτός της περίπτωσης στην οποία ο Όμιλος έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς εταιρείας.

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μειούμενο με τυχόν απομείωση της αξίας τους.

3.1.3 Συναλλαγές απαλειφόμενες κατά την ενοποίηση

Τα διεταιρικά υπόλοιπα και οι διεταιρικές συναλλαγές καθώς και τα κέρδη του Ομίλου που έχουν προκύψει από διεταιρικές συναλλαγές απαλείφονται κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγές με συγγενείς εταιρείες απαλείφονται έναντι του ποσού της επένδυσης αναλογικά με το ποσοστό και μέχρι την έκταση της συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή εταιρεία.

3.2 Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα και λειτουργικό νόμισμα

Οι εταιρείες του Ομίλου τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε Ευρώ (λειτουργικό νόμισμα) και οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις εκφράζονται σε Ευρώ. Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται σε Ευρώ, με την ισοτιμία κλεισίματος της ημέρας των συναλλαγών. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και οι Υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, αποτιμώνται στις τιμές κλεισίματος της ημερομηνίας αυτής. Τα κέρδη ή οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν, καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Μη νομισματικά περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα τα οποία εμφανίζονται σε ιστορική αξία μετατρέπονται σε Ευρώ με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

3.3 Χρηματοοικονομικά μέσα

3.3.1 Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούν: τα χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, οι απαιτήσεις, τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, τα δάνεια, οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις. Τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται αρχικά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία τους (αυξημένη κατά τα άμεσα κόστη συναλλαγής για τα μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία χωρίς καταχώρηση του κέρδους ή ζημίας στα αποτελέσματα), εκτός όσων περιγράφονται παρακάτω. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώνται όπως περιγράφεται παρακάτω.

Τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν η Εταιρεία και ο Όμιλος γίνονται συμβαλλόμενα μέρη σε συναλλαγή με αντικείμενο τα μέσα αυτά. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν τα συμβατικά δικαιώματα των εταιρειών του Ομίλου επί των ταμειακών εισροών του στοιχείου αυτού λήξουν ή όταν μεταβιβασθεί το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε τρίτο χωρίς να διατηρήσουν τον έλεγχο ή όλα τα ουσιώδη οφέλη ή τους κινδύνους που συνδέονται με αυτό. Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που πραγματοποιούνται κατά τη συνθήκη δραστηριότητα των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, δηλαδή κατά την ημερομηνία που δεσμεύονται να αγοράσουν ή να πωλήσουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παύουν να αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν οι συμβατικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου επί αυτών λήξουν ή ακυρωθούν.

3.3.1.α Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις απεικονίζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός των περιπτώσεων όπου υπάρχει ένδειξη απομείωσης της απαίτησης, οπότε υπολογίζεται πρόβλεψη για αυτή τη μείωση. Απαιτήσεις που η είσπραξή τους εκτιμάται να πραγματοποιηθεί σε διάστημα μέχρι ένα έτος κατατάσσονται ως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις άλλως εμφανίζονται ως μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Οι απαιτήσεις βραχυπρόθεσμης διάρκειας δεν προεξοφλούνται.

3.3.1.β Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία είτε μέσω των αποτελεσμάτων είτε μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Η κατάσταση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Μετά την αρχική αναγνώριση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες:

- i. στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- ii. στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Ο Όμιλος κατά την 31/12/2019 δεν διαθέτει περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία με τα κέρδη ή ζημιές από την αποτίμηση αυτών να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τις μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στη γραμμή «Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων».

3.3.1.γ Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, περιλαμβάνουν τα μετρητά και τις καταθέσεις όψεως, καθώς και βραχυπρόθεσμες επενδύσεις άμεσης ρευστοποίησης, όπως οι μέχρι και τριών μηνών προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις.

3.3.1.δ Δάνεια

Τα ληφθέντα δάνεια αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους η οποία αντιστοιχεί στο ποσό των αντληθέντων κεφαλαίων έπειτα από την αφαίρεση τυχόν άμεσων εξόδων για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

3.3.1.ε Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στη εύλογη αξία τους. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Οι προμηθευτές που η είσπραξή τους εκτιμάται να πραγματοποιηθεί σε διάστημα μέχρι ένα έτος κατατάσσονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις άλλως εμφανίζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

3.3.1.στ Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

3.4 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια. Επιπρόσθετα κόστη που συνδέεται άμεσα με την έκδοση κοινών μετοχών αναγνωρίζεται ως μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

3.5 Πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία και Επενδύσεις σε ακίνητα.

Τα πάγια ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία και επενδυτικά πάγια εμφανίζονται στις αξίες κτήσης τους μειωμένες κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Το κόστος κτήσης των παγίων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου. Οι αξίες κτήσης απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αυξημένες με μεταγενέστερες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν, μόνο εάν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με τις δαπάνες αυτές θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Τα κόστη δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, ή κατασκευή ενός παγίου, για τα περιουσιακά στοιχεία που χρειάζεται κατ' ανάγκη ένα σημαντικό χρονικό διάστημα για να ετοιμαστούν προς χρήση, κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του κόστους κτήσης του παγίου μέχρι τη στιγμή που τα περιουσιακά στοιχεία είναι ουσιαστικά έτοιμα για την χρήση ή πώλησή τους. Τα λοιπά κόστη αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιούνται.

Τα αποτελέσματα από την πώληση των παγίων περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζονται συγκρίνοντας το καθαρό τίμημα πώλησης με τη λογιστική αξία τους και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα λοιπά λειτουργικά έσοδα ή έξοδα.

Οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων, πλην των οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται, διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και επιβαρύνουν το λογαριασμό αποτελεσμάτων, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Οι υπολειμματικές και οι ωφέλιμες ζωές των παγίων περιουσιακών στοιχείων επανεξετάζονται σε ετήσια βάση.

Οι αποσβέσεις των πλοίων διενεργούνται στο κόστος μείον την υπολειμματική τους αξία η οποία εκτιμάται επί του κόστους κτήσης τους πλέον των βελτιώσεων σε 15% για τα συμβατικά και 20% για τα ταχύπλοα τύπου catamaran. Οι εκτιμήσεις της Διοίκησης της μητρικής εταιρείας που ενδεχομένως θα επηρεάσουν στο μέλλον τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αφορούν την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία των πλοίων, οι οποίες έχουν προσδιορισθεί με βάση ιστορικά δεδομένα και υποθέσεις που με τις παρούσες συνθήκες κρίνονται λογικές. Οι εκτιμήσεις αυτές, δεν αναμένεται να διαφοροποιηθούν στους επόμενους 12 μήνες.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τον έλεγχο της απομείωσης της αξίας των περιουσιακών παγίων στοιχείων. Ένα πάγιο δεν πρέπει να έχει λογιστική αξία μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό που του αντιστοιχεί. Το ανακτήσιμο ποσό είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης τους και της αξίας χρήσης του από την οικονομική οντότητα (αναμενόμενες μελλοντικές ταμιακές ροές από την εκμετάλλευσή του).

Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, κατά κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

Κατηγορία παγίου	έτη
Ιδιότητα κτίρια	33
Πλοία συμβατικά	35 από το έτος κατασκευής
Πλοία ταχύπλοα τύπου catamaran	25 από το έτος κατασκευής
Ανταλλακτικά πλοίων	5
Λοιπός εξοπλισμός πλοίων	4,16
Δεξαμενισμοί πλοίων	4 (επίρριψη κατ' αναλογία με τη διάρκεια ισχύος)
Μεταφορικά μέσα	6,66
Έπιπλα & Λοιπός εξοπλισμός	6,66
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές & Λογισμικά προγράμματα	4,16
Κινητή τηλεφωνία & μίνι φορητοί υπολογιστές (tablets)	2
Δικαιώματα εκμετάλλευσής	ανάλογα με την χρονική περίοδο ισχύος

3.6 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι «Επενδύσεις σε ακίνητα» περιλαμβάνουν ακίνητα που δεν ιδιοχρησιμοποιούνται από τις εταιρείες του Ομίλου. Αποτιμούνται κατά την αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερα, στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και αυξημένο με τις μεταγενέστερες προσθήκες. Όταν η λογιστική αξία ενός επενδυτικού ακινήτου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα. Οι αποσβέσεις τους διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους η οποία εκτιμάται σε 33 χρόνια.

3.7 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις κατά τις οποίες η Εταιρεία και ο Όμιλος αναλαμβάνουν όλα τα οφέλη και τους κινδύνους του μισθωμένου παγίου λογίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Τα πάγια τα οποία κατέχονται με χρηματοδοτική μίσθωση αναγνωρίζονται αρχικά στη μικρότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των παγίων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων υποχρεωτικών μισθωμάτων που έχουν συμφωνηθεί να καταβληθούν στον εκμισθωτή κατά την έναρξη της μίσθωσης. Μετά την αρχική καταχώριση, τα πάγια αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής τους. Τα μισθώματα που καταβάλλονται στον εκμισθωτή, κατανέμονται σε μείωση της υποχρέωσης και επιβαρύνουν τα χρηματοοικονομικά έξοδα, με βάση τη μέθοδο του συνολικού αθροίσματος των αριθμών των ετών διάρκειας της μίσθωσης.

Άλλες μισθώσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια της χρηματοδοτικής μίσθωσης λογίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις και τα σχετικά μισθωμένα στοιχεία δεν λογίζονται ως πάγια περιουσιακά στοιχεία στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις (σημείωση 3.18 για «Μισθώσεις»), τα δε μισθώματα που καταβάλλονται στον εκμισθωτή, καταχωρούνται στα αποτελέσματα συστηματικά στην περίοδο της μίσθωσης.

3.8 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη μέθοδο F.I.F.O. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία αποτελεί την εκτιμώμενη τιμή πώλησης μειωμένη με τα έξοδα πωλήσεων.

3.9 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

3.9.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στηριζόμενος όλα τα διαθέσιμα δεδομένα ώστε να προσδιοριστεί εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης της αξίας ενός ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ζημίας έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν κατέχονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Πιστωτική ζημία νοείται η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ροών που ο Όμιλος προσδοκά να εισπράξει.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τυχόν συμβατικά περιουσιακά στοιχεία ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εξετάζει τυχόν μεταβολή του πιστωτικού κίνδυνου ενός χρηματοοικονομικού μέσου. Ο Όμιλος διαγράφει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν δεν υπάρχουν εύλογες προσδοκίες ανάκτησης του συνόλου ή τμήματος των ταμειακών ροών του στοιχείου.

3.9.2 Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός των αποθεμάτων, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική τους αξία υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους. Η ζημία απομείωσης, αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

Η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα έξοδα πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης τους. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία με ένα προ-φόρου συντελεστή, ο οποίος αντανάκλα τις τρέχουσες αξιολογήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο.

Ζημία απομείωσης που έχει αναγνωριστεί κατά τις προηγούμενες περιόδους επανεκτιμάται σε κάθε χρήση για τυχόν ενδείξεις μείωσης της και αντilogίζεται εάν υπάρξει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, μέχρι το ύψος της λογιστικής αξίας που θα προσδιοριζόταν, καθαρή από αποσβέσεις, εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης.

3.10 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, κατατάσσονται αυτά που η πώλησή τους θεωρείται πολύ πιθανή και η λογιστική τους αξία θα ανακτηθεί μέσω πώλησης και όχι από τη συνεχιζόμενη χρήση. Αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μειωμένης με τα έξοδα πώλησης. Η Εταιρεία κατά την λήξη της τρέχουσας χρήσης δεν κατέχει τέτοια στοιχεία.

3.11 Μερίσματα

Τα πληρωτέα μερίσματα απεικονίζονται ως υποχρέωση, όταν η διανομή τους εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

3.12 Παροχές στο προσωπικό

3.12.1 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν εισφορές σε ανεξάρτητα από την Εταιρεία ασφαλιστικά ταμεία για συνταξιοδοτικές παροχές των εργαζομένων για τις οποίες η Εταιρεία δεν έχει νομική ή συμβατική υποχρέωση για επιπλέον μελλοντικές παροχές. Οι εισφορές αυτές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού στα αποτελέσματα, εφαρμόζοντας την αρχή των δεδουλευμένων.

3.12.2 Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Οι παροχές κατά την έξοδο από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, περιλαμβάνουν προγράμματα με υποχρέωση για καταβολή στο προσωπικό εφάπαξ αποζημίωσης. Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, είναι η παρούσα αξία της καθορισμένης παροχής ανάλογα με το δεδουλευμένο δικαίωμα των εργαζομένων, που προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές με τη μέση σταθμική απόδοση υψηλής ποιότητας ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης που προσεγγίζει τα χρονικά όρια των υποχρεώσεων του Ομίλου. Το ύψος της υποχρέωσης προσδιορίζεται ετησίως, βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητους αναλογιστές χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερη περίοδο αλλά αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

3.12.3 Παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται. Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης και όπου υπάρχει αδυναμία στον προσδιορισμό του αριθμού εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

3.12.4 Βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό καταχωρούνται ως δαπάνες προσωπικού στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

3.13 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει παρούσα νομική ή συμβατική υποχρέωση που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι πιθανό ότι η τακτοποίησή τους θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση με την χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επανεκτιμούνται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και προσαρμόζονται ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις.

3.14 Έσοδα

Το σύνολο των εσόδων διαμορφώνεται από τα παρακάτω:

3.14.1 Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (ναύλοι–ναυλώσεις–πρακτορεύσεις)

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών (ναύλοι μεταφοράς επιβατών και οχημάτων) αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων με την πραγματοποίηση των ταξιδιών η οποία συνιστά το χρόνο παροχής της υπηρεσίας.

Η Εταιρεία εφαρμόζει το πρόγραμμα πιστότητας πελατών «MINOAN εν πλώ», βάσει του οποίου τα μέλη με κάθε αγορά υπηρεσιών της Εταιρείας, κερδίζουν πόντους τους οποίους μελλοντικά έχουν τη δυνατότητα να εξαργυρώσουν σε δωρεάν εισιτήρια της Εταιρείας. Ο επιμερισμός των ναύλων κάθε πώλησης σε πραγματοποιημένη και μελλοντική υπηρεσία, γίνεται βάσει της εύλογης αξίας των κερδισμένων πόντων η οποία υπολογίζεται βάσει του εκτιμώμενου ποσοστού εξαργύρωσής τους που στηρίζεται σε ιστορικά στοιχεία. Το ποσό της εύλογης αξίας καταχωρείται ως έσοδο επόμενων χρήσεων και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα με την εξαργύρωση των σχετικών πόντων.

Όμοια, ανάλογα με τον χρόνο παροχής της υπηρεσίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων και τα έσοδα από πρακτορεύσεις.

Τα έσοδα από ναυλώσεις αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο (straight line) σε όλη τη διάρκεια της ναύλωσης.

3.14.2 Έσοδα από πωλήσεις αγαθών επί των πλοίων

Τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών (εκμετάλλευση εστιατορίων–bars και καταστημάτων) αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, με το ποσό της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά το ποσό των εκπτώσεων και επιστροφών, όταν μεταβιβάζονται στον αγοραστή (συνήθως με την παράδοση και την αποδοχή από μέρους του των αγαθών) και η

είσπραξη των αντίστοιχων ποσών είναι βέβαιη.

3.14.3 Λοιπά έσοδα

Τα λοιπά έσοδα αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων όταν καταστούν δεδουλευμένα. Ειδικά τα έσοδα από τυχερά παιχνίδια αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων με την είσπραξή τους. Επιπλέον περιλαμβάνονται τα έσοδα από μερίσματα και τα κέρδη από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων.

3.14.4 Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους.

3.14.5 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν υπάρχει εύλογη διασφάλιση ότι θα εισπραχθούν και ότι οι εταιρίες του Ομίλου θα συμμορφωθούν με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για την καταβολή τους. Οι επιχορηγήσεις που καλύπτουν πραγματοποιηθείσες δαπάνες καταχωρούνται ως έσοδο της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι επιχορηγούμενες δαπάνες. Οι επιχορηγήσεις που καλύπτουν το κόστος των αποκτηθέντων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, καταχωρούνται αρχικά ως έσοδο επόμενων χρήσεων και αναγνωρίζονται ως έσοδο στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, σε συστηματική βάση στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

3.15 Καθαρά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος διαμορφώνεται από τους δεδουλευμένους χρεωστικούς τόκους, που καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, τους πιστωτικούς τόκους από βραχυπρόθεσμες επενδύσεις των διαθέσιμων, τις χρεωστικές και πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές.

3.16 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τρέχοντες και αναβαλλόμενους φόρους. Ο τρέχων φόρος εισοδήματος είναι ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος επί των φορολογητέων κερδών της χρήσης, καθώς και οι τυχόν αναπροσαρμογές στον πληρωτέο φόρο προηγούμενων χρήσεων. Ο φορολογικός συντελεστής που χρησιμοποιείται είναι ο προβλεπόμενος από τις φορολογικές διατάξεις κατά τις χρήσεις που αφορούν τα αντίστοιχα φορολογητέα κέρδη.

Η μητρική εταιρεία είναι ναυτιλιακή εταιρεία και εκμεταλλεύεται ιδιόκτητα πλοία υπό Ελληνική σημαία. Τα εισοδήματα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των ιδιόκτητων πλοίων της, απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος βάσει της παρ. 14 άρθρ. 72 του ν. 4172 / 2013 και υπόκεινται στον ειδικό φόρο για τα πλοία σύμφωνα με το ν. 27 / 1975. Η παραπάνω απαλλαγή ισχύει και για τα διανεμηθέντα μερίσματα. Για τα εισοδήματα που αποκτά πέραν αυτών της εκμετάλλευσης των ιδιόκτητων πλοίων της (π.χ. ενοίκια, τόκους καταθέσεων, καταστήματα εντός των πλοίων, έσοδα ναυτικών πρακτορεύσεων κ.λ.π), εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 27 / 1975 οι οποίες αναφέρουν ότι, σε περίπτωση που ημεδαπή εταιρεία ή αλλοδαπή πλοιοκτήτρια πλοίων και άλλες επιχειρήσεις, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος ποσό από τα καθαρά κέρδη ή τα μερίσματα, ίσο προς την σχέση που προκύπτει μεταξύ των ακαθάριστων εσόδων από τα πλοία και των συνολικών ακαθάριστων εσόδων της.

Για να προσδιορισθεί η φορολογική υποχρέωση επί των κερδών πέραν της εκμετάλλευσης των ιδιόκτητων πλοίων της, τα οποία εξευρίσκονται με τον παραπάνω τρόπο, εφαρμόζεται, ο φορολογικός συντελεστής που προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος (άρθρ. 58 ν. 4172 / 2013), ο οποίος για τη χρήση 2019 ανέρχεται σε 24%. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του ν.4646/2019 (ΦΕΚ Α' 201), μειώθηκε από 10% σε 5% ο συντελεστής φορολογίας των μερισμάτων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα άρθρ. 48 και 63 του φορολογικού νόμου 4172 / 2013, τα μερίσματα που διανέμονται σε εταιρείες εντός του ίδιου ομίλου, από τον Ιανουάριο του 2014 και μετά, εξαιρούνται τόσο από το φόρο εισοδήματος όσο και από τον παρακρατούμενο φόρο, με την προϋπόθεση ότι η μητρική εταιρεία συμμετέχει στην εταιρεία που διανέμει το μέρισμα με ποσοστό τουλάχιστον 10% για δύο συνεχόμενα έτη.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον για έσοδα ή έξοδα που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσης αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπιπτέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων (προσωρινές διαφορές). Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα αναγνωρισθούν φορολογικά τα έσοδα ή τα έξοδα. Προσωρινές διαφορές όπως η αρχική καταχώρηση στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, η οποία δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό, ούτε το φορολογητέο κέρδος, δεν λαμβάνονται υπόψη. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές.

Λόγω του ειδικού φορολογικού καθεστώτος, δεν λογίζονται αναβαλλόμενοι φόροι στη μητρική Εταιρεία.

3.17 Αποτελέσματα ανά μετοχή

Ο Όμιλος και η Εταιρεία παρουσιάζουν βασικά και προσαρμοσμένα αποτελέσματα ανά μετοχή. Τα βασικά αποτελέσματα ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα κέρδη ή ζημίες της χρήσης προς τον σταθμισμένο αριθμό των μετοχών κάθε χρήσης. Τα προσαρμοσμένα αποτελέσματα ανά μετοχή υπολογίζονται κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός αν υπάρχουν ομολογίες ή δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών, οπότε, για να προσδιορισθεί ο δείκτης, προσαρμόζεται ο αριθμός των μετοχών με τον οποίο διαιρούνται τα αποτελέσματα.

3.18 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων Προτύπων

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Ο Όμιλος εκτιμά, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, ότι οι ακόλουθες τροποποιήσεις είτε δεν έχουν επίδραση είτε ότι η τυχόν επίδραση δεν είναι σημαντική για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019, ακολουθώντας την απλοποιημένη μέθοδο μετάβασης χωρίς επαναδιατύπωση συγκριτικών ποσών (η «απλοποιημένη μέθοδος») και κάνοντας χρήση της εξαίρεσης για τις βραχυπρόθεσμες και χαμηλής αξίας μισθώσεις.

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εκτιμά εάν μια σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μίσθωση, κατά την έναρξη ισχύς αυτής και αναγνωρίζει κατά περίπτωση ένα περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση από την μίσθωση για όλες τις συμβάσεις μίσθωσης στις οποίες είναι μισθωτής, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (που ορίζονται ως μισθώσεις με διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο) και μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Για τις μισθώσεις αυτές, ο Όμιλος αναγνωρίζει τα μισθώματα ως λειτουργικά έξοδα με την ευθεία μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την 1/1/2019, ο Όμιλος ενοικίαζε μέσω μισθώσεων μικρό αριθμό μεταφορικών μέσων (Ι.Χ.Ε.) για την εξυπηρέτηση των αναγκών του, καθώς επίσης και κάποια κτίρια γραφείων και γης όπου στεγάζονται μικρά σημεία πωλήσεων. Όλα τα ανωτέρω μισθωτήρια συμβόλαια περιλαμβάνονται είτε στις εξαιρέσεις χαμηλής αξίας περιουσιακών στοιχείων, είτε εξαιρέσεις βραχυπρόθεσμων μισθώσεων, κατά την ημερομηνία εφαρμογής του προτύπου. Σαν αποτέλεσμα αυτού, δεν υπήρξε κάποια εγγραφή στην καθαρή θέση, όπως προβλέπει η απλοποιημένη μέθοδος. Επίσης, δεν υπήρξε κάποια σημαντική μεταβολή στο είδος των μισθωμάτων μέσα στο οικονομικό έτος 2019.

Τέλος, σύμφωνα με όσα προβλέπει το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση του Δ.Π.Χ.Α. 16 σύμφωνα με την οποία ο μισθωτής δεν υποχρεούται να διαχωρίσει τα μη μισθωτικά στοιχεία, και επομένως αντιμετωπίζει λογιστικά κάθε μισθωτικό και σχετικό μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαία σύμβαση.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Το ΔΠΧΑ 16 έφερε επουσιώδεις αλλαγές σε συμβάσεις όπου μια εταιρεία είναι εκμισθωτής. Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής κατατάσσονται είτε ως χρηματοδοτικές είτε ως λειτουργικές. Όταν σύμφωνα με τους όρους της μίσθωσης μεταβιβάζονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα του στον μισθωτή, η μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική. Όλες οι άλλες μισθώσεις κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη διαπραγμάτευσης και διεκπεραίωσης της συμφωνίας μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται με τη ευθεία μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης.

Κατά τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ο Όμιλος ήταν εκμισθωτής σε μια σύμβαση χρονοναύλωσης ενός ιδιόκτητου πλοίου του με τη Grimaldi Euromed SpA. Η σύμβαση χρονοναύλωσης θεωρείται λειτουργική σύμβαση όπου το έσοδο αναγνωρίζεται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης στα χρόνια της μίσθωσης.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» (τροποποίηση) προπληρωμές με αρνητική αντιστάθμιση.

Οι τροποποιήσεις επιτρέπουν στις εταιρείες να επιμετρούν συγκεκριμένες προπληρωμές με αρνητικό αντιστάθμισμα στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών εισοδημάτων εφόσον συγκεκριμένες συνθήκες εκπληρώνονται αντί για της μεθόδου της εύλογης αξίας μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

ΕΔΔΠΧΠ 23 «Ασαφής μεταχείριση του Φόρου Εισοδήματος»

Η διερμηνεία προσδιορίζει το φορολογητέο κέρδος (φορολογητέα ζημιά), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, τους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους και φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα για την λογιστική μεταχείριση του φόρου εισοδήματος βάσει του ΔΛΠ 12 (Φόρος Εισοδήματος).

Η διερμηνεία προβλέπει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αξιολογεί την πιθανότητα η αρμόδια φορολογική αρχή να αποδεχθεί τον υιοθετημένο ή προτεινόμενο από την οντότητα λογιστικό χειρισμό ενός φορολογικού θέματος (ή μιας ομάδας θεμάτων) στη δήλωση φόρου εισοδήματος.

Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι ένας συγκεκριμένος φορολογικός χειρισμός είναι το πιθανότερο να γίνει αποδεκτός από τις φορολογικές αρχές, τότε καθορίζει τη φορολογική επίδραση αυτού σύμφωνα με τον χειρισμό που έχει ήδη επιλεγεί.

Εάν η οικονομική οντότητα εκτιμήσει ότι η συγκεκριμένη φορολογική μεταχείριση, συνοδεύεται από υψηλή αβεβαιότητα σχετικά με την αποδοχή της από την αρμόδια φορολογική αρχή, τότε οφείλει να χρησιμοποιήσει το πιθανότερο ποσό ή την αναμενόμενη αξία για τον προσδιορισμό της φορολογικής επίδρασης.

Η παραπάνω απόφαση θα πρέπει να βασίζεται στη μέθοδο που παρέχει καλύτερες προβλέψεις για την επίλυση της αβεβαιότητας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών»

Οι αλλαγές του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζουν ότι σε περίπτωση μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών είναι πλέον υποχρεωτικό το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς να προσδιορίζονται βάσει επικαιροποιημένων αναλογιστικών παραδοχών. Επιπλέον έχουν συμπεριληφθεί προσαρμογές στο πρότυπο που αποσαφηνίζουν το αντίκτυπο τυχόν μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος στα προαπαιτούμενα για το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροχρόνιες Επενδύσεις σε Συνδεδεμένες και Κοινοπραξίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων για το 2017 του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων) κύκλος 2015-2017.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» & ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αναγνωρίσει τις φορολογικές επιπτώσεις της διανομής μερίσματος στα αποτελέσματα, στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού έχει αρχικώς αναγνωριστεί η συναλλαγή ή το γεγονός το οποίο δημιούργησε τα διανεμητέα κέρδη που προκάλεσαν τη διανομή μερίσματος.

ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

Η εφαρμογή όλων των παραπάνω προτύπων δεν είχε σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρίας.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: «Ορισμός του ουσιώδους»

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: «Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν ένα πρώτο πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση από έναν υφιστάμενο δείκτη αναφοράς επιτοκίου (LIBOR) σε ένα εναλλακτικό επιτόκιο για οντότητες που εφαρμόζουν τις απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 ή του ΔΛΠ 39, οι οποίες απαιτούν την ανάλυση των αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων με τη χρήση ενός επιτοκίου αναφοράς.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνουν προσαρμογές του ΔΠΧΑ 7 (Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις) σχετικά με τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας που προκύπτει από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς.

ΔΠΧΑ 3: «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

Όλες οι παραπάνω τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας, ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

4. Έσοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από θαλάσσιες - ακτοπλοϊκές μεταφορές & ναυλώσεις	56.583	57.864	56.583	54.452
Έσοδα από εστιατόρια – bars	16.071	14.824	16.071	14.824
Έσοδα από καταστήματα γενικών πωλήσεων	8.030	7.578	8.030	7.578
Έσοδα από πρακτορεύσεις	11.420	11.471	11.420	11.470
Σύνολα	92.104	91.737	92.104	88.324

Σημαντικό μέρος της αύξησης που παρατηρείται ερμηνεύεται από τη δραστηριοποίηση των 2 πλοίων που η Εταιρεία ενσωμάτωσε στο στόλο της κυρίως από το 2ο εξάμηνο του 2018, ενώ το 2019 δραστηριοποιήθηκαν σε ετήσια βάση.

Στη σημείωση 30.1 αναφέρονται τα έσοδα από συνδεδεμένα μέρη που αναφέρονται σε λειτουργικές μισθώσεις-ναυλώσεις πλοίων, για τα οικονομικά έτη 2019 και 2018. Δεν υπήρξαν άλλα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις-ναυλώσεις πλοίων σε μη συνδεδεμένα μέρη, για τα έτη 2019 και 2018.

Τα έσοδα από τη ναύλωση πλοίου που αναγνώρισε ο Όμιλος μέσα στο έτος 2020 και μέχρι την λήξη της λειτουργικής μίσθωσης ανήλθαν σε €661.

5. Κόστος πωληθέντων

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος μισθοδοσίας	16.080	13.944	16.080	13.944
Καύσιμα – λιπαντικά	23.639	24.032	23.639	23.462
Έξοδα λιμένων – συντηρήσεις – αναλώσιμα	2.844	3.523	2.844	2.323
Τρόφιμα – ποτά – εμπορεύματα καταστημάτων	8.561	8.027	8.561	8.027
Λοιπά έξοδα	15.088	13.970	15.088	13.970
Αποσβέσεις	15.877	12.809	15.836	11.491
Σύνολα	82.089	76.305	82.048	73.217

Αντίστοιχα με την αύξηση που σημείωσαν τα έσοδα ως ανωτέρω, σημαντικό μέρος της αύξησης που παρατηρείται στο κόστος πωληθέντων οφείλεται στη δραστηριοποίηση των 2 πλοίων που η Εταιρεία ενσωμάτωσε στο στόλο

της κυρίως από το 2ο εξάμηνο του 2018, ενώ το 2019 δραστηριοποιήθηκαν σε ετήσια βάση. Μη ανάλογη αύξηση σε κάποια κονδύλια οφείλεται σε ακινήσεις που έκαναν εκ περιτροπής τα συμβατικά πλοία της Εταιρείας για την τοποθέτηση φίλτρων καυσαερίων (scrubbers).

6. Έξοδα λειτουργίας διάθεσης

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος μισθοδοσίας	5.086	4.741	5.086	4.741
Προμήθειες	7.148	6.310	7.148	6.305
Έξοδα προβολής	1.723	2.054	1.723	2.054
Λοιπά έξοδα	542	593	542	593
Αποσβέσεις	103	92	103	92
Σύνολα	14.602	13.790	14.602	13.785

7. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος μισθοδοσίας	3.026	2.906	3.026	2.906
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.354	2.214	2.293	2.202
Λοιπά έξοδα	1.636	2.688	1.606	2.635
Αποσβέσεις	450	422	450	422
Σύνολα	7.466	8.230	7.375	8.165

8. Λοιπά λειτουργικά έσοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από παρεπόμενες δραστηριότητες	203	173	203	173
Έσοδα από επιχορηγήσεις	25	66	25	66
Έσοδα από εκμίσθωση ακινήτων	11	11	11	11
Κέρδη από πώληση παγίων	1	1.513	1	-
Αναστροφή προβλέψεων για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	-	8	-	8
Αναστροφή προβλέψεων απομείωσης απαιτήσεων(Σημ.18)	4.532	143	4.532	143
Λοιπά έσοδα	91	513	58	513
Σύνολα	4.863	2.427	4.830	914

9. Λοιπά λειτουργικά έξοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Απομείωση απαιτήσεων	85	489	85	489
Αποτίμηση απαιτήσεων σε παρούσα αξία	-	42	-	42
Διάφορα έξοδα	144	185	141	181
Σύνολα	229	716	226	712

10. Χρηματοοικονομικά έσοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έσοδα από προθεσμιακές καταθέσεις	8	143	8	66
Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	90	89	81	81
Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές	16	11	16	11
Σύνολα	114	243	105	158

11. Χρηματοοικονομικά έξοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρεωστικοί τόκοι	–	420	–	420
Προμήθειες – έξοδα εμβασμάτων – διάφορα έξοδα τραπεζών	63	126	63	126
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών – πιστωτικών καρτών	240	259	240	259
Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές	42	35	42	35
Απόσβεση κόστους αναδιοργάνωσης δανείων – έξοδα διαχείρισης δανείων	–	311	–	311
Σύνολα	345	1.151	345	1.151

12. Παροχές σε εργαζόμενους

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στη λήξη των χρήσεων 2019 και 2018, ανερχόταν σε 337 και σε 401 άτομα αντίστοιχα.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μισθοί	20.283	18.342	20.283	18.342
Εργοδοτικές εισφορές	2.927	2.775	2.927	2.775
Παρεπόμενες παροχές	254	286	254	286
Καθορισμένες παροχές προσωπικού (σημ. 25)	728	188	728	188
Σύνολα	24.192	21.591	24.192	21.591

13. Φόροι εισοδήματος

Το ισχύον φορολογικό πλαίσιο για την Εταιρεία περιγράφεται αναλυτικά στη σημ. 3.16. Όσον αφορά την αλλοδαπή εταιρεία του Ομίλου ο ισχύων φορολογικός συντελεστής στη χώρα που δραστηριοποιείται και για το αντικείμενο της δραστηριότητάς της είναι 4,80%.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Φόρος χρήσης	–	152	–	–
Αναβαλλόμενοι φόροι	–	-179	–	–
Σύνολα	–	-27	–	–

Τέλος λόγω του ειδικού φορολογικού καθεστώτος, δεν λογίζονται αναβαλλόμενοι φόροι στη μητρική Εταιρεία (σημ. 3.16).

14. Πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Ο Όμιλος						Σύνολα
	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια - Τεχνικά έργα	Μεταφορικά μέσα	Πλοία – Ανταλλακτικά – Δεξαμενισμοί – Λοιπός εξοπλισμός πλοίων	Έπιπλα – Η/Υ – Λοιπός εξοπλισμός – Κινητή τηλεφωνία και Tablets	Λογισμικά προγράμματα Η/Υ – Δικαιώματα εκμετάλλευσης	
Αξία κτήσης 1/1/2018	2.110	6.320	8	454.939	3.584	3.390	470.351
Αγορές – προσθήκες 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	31.112	504	4.861	36.477
Μείον / (πλέον) : Πωλήσεις – μεταφορές – αποσύρσεις 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	106.916	42	–	106.958
Αξία κτήσης την 31/12/2018	2.110	6.320	8	379.135	4.046	8.251	399.870
Αξία κτήσης 1/1/2019	2.110	6.320	8	379.135	4.046	8.251	399.870
Αγορές – προσθήκες 1/1 – 31/12/2019	–	–	–	20.739	137	59	20.935
Μείον : Πωλήσεις – μεταφορές – αποσύρσεις 1/1 – 31/12/2019	–	–	–	2	400	–	402
Αξία κτήσης την 31/12/2019	2.110	6.320	8	399.872	3.783	8.310	420.403

ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. – Ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες) της 31ης Δεκεμβρίου 2019
(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2018	–	3.376	8	168.338	3.172	3.252	178.146
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2018	–	257	–	11.889	195	941	13.282
Μείον : Αποσβέσεις πωληθέντων – μεταφερθέντων – αποσυρθέντων πάγιων 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	38.431	40	–	38.471
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2018	–	3.633	8	141.796	3.327	4.193	152.957
Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2019	–	3.633	8	141.796	3.327	4.193	152.957
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2019	–	257	–	14.236	237	1.658	16.388
Μείον : Αποσβέσεις πωληθέντων – μεταφερθέντων – αποσυρθέντων πάγιων 1/1 – 31/12/2019	–	–	–	-8	409	–	401
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2019	–	3.890	8	156.040	3.155	5.851	168.944
Αναπόσβεστο υπόλοιπο κατά την :							
1/1/2018	2.110	2.944	–	286.601	412	138	292.205
31/12/2018	2.110	2.687	–	237.339	719	4.058	246.913
31/12/2019	2.110	2.430	–	243.832	628	2.459	251.459

Η Εταιρεία

	<u>Γήπεδα - Οικόπεδα</u>	<u>Κτίρια - Τεχνικά έργα</u>	<u>Μεταφορικά μέσα</u>	<u>Πλοία – Ανταλλακτικά – Δεξαμενισμοί – Λοιπός εξοπλισμός πλοίων</u>	<u>Έπιπλα– Η/Υ–Λοιπός εξοπλισμός– Κινητή τηλεφωνία και Tablets</u>	<u>Λογισμικά προγράμματα Η/Υ– Δικαιώματα εκμετάλλευσης</u>	<u>Σύνολα</u>
Αξία κτήσης 1/1/2018	2.110	6.320	8	241.218	3.584	3.390	256.630
Αγορές – προσθήκες 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	94.514	504	4.861	99.879
Μείον / (πλέον) : Πωλήσεις – μεταφορές – αποσύρσεις 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	-4	42	–	38
Αξία κτήσης την 31/12/2018	2.110	6.320	8	335.736	4.046	8.251	356.471
Αξία κτήσης 1/1/2019	2.110	6.320	8	335.736	4.046	8.251	356.471
Αγορές – προσθήκες 1/1 – 31/12/2019	–	–	–	20.739	137	59	20.935
Μείον : Πωλήσεις – μεταφορές – αποσύρσεις 1/1 – 31/12/2019	–	–	–	2	400	–	402
Αξία κτήσης την 31/12/2019	2.110	6.320	8	356.473	3.783	8.310	377.004
Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2018	–	3.376	8	91.714	3.172	3.252	101.522
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2018	–	257	–	10.570	195	941	11.963
Μείον : Αποσβέσεις πωληθέντων – μεταφερθέντων – αποσυρθέντων πάγιων 1/1 – 31/12/2018	–	–	–	-2	40	–	38
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2018	–	3.633	8	102.286	3.327	4.193	113.447
Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2019	–	3.633	8	102.286	3.327	4.193	113.447
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2019	–	257	–	14.195	237	1.658	16.347

Μείον : Αποσβέσεις πωληθέντων – μεταφερθέντων – αποσυρθέντων πάγιων 1/1 – 31/12/2019	-	-	-	-8	409	-	401
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2019	-	3.890	8	116.489	3.155	5.851	129.393

Αναπόσβεστο υπόλοιπο

κατά την :

1/1/2018	2.110	2.944	-	149.504	412	138	155.108
31/12/2018	2.110	2.687	-	233.450	719	4.058	243.024
31/12/2019	2.110	2.430	-	239.984	628	2.459	247.611

Η εύλογη αξία των πλοίων του Ομίλου κατά την 31/12/2019 ανέρχεται συνολικά σε ποσό € 249.000 και των ακινήτων αντίστοιχα σε € 7.173 σύμφωνα με ανεξάρτητους εκτιμητές. Εξετάστηκε εάν υφίστανται τυχόν ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους και κρίθηκε ότι δεν συντρέχει λόγος απομείωσης. Για την τήρηση πιστωτικής γραμμής με συνεργαζόμενη τράπεζα έχουν προσημειωθεί δύο ακίνητα της Εταιρείας, λογιστικής αναπόσβεστης αξίας €1.195.

Οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνονται στα παρακάτω κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος πωληθέντων	15.877	12.809	15.836	11.491
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	103	92	103	92
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	409	381	409	381
Σύνολα	16.389	13.282	16.348	11.964

15. Επενδύσεις σε ακίνητα

Η κίνηση των επενδύσεων σε ακίνητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος			Η Εταιρεία		
	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Αξία κτήσης 1/1/2018	557	1.195	1.752	557	1.195	1.752
Αξία κτήσης την 31/12/2018	557	1.195	1.752	557	1.195	1.752
Αξία κτήσης 1/1/2019	557	1.195	1.752	557	1.195	1.752
Αξία κτήσης την 31/12/2019	557	1.195	1.752	557	1.195	1.752
Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2018	-	576	576	-	576	576
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2018	-	41	41	-	41	41
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2018	-	617	617	-	617	617
Υπόλοιπο αποσβέσεων 1/1/2019	-	617	617	-	617	617
Αποσβέσεις 1/1 – 31/12/2019	-	41	41	-	41	41
Σύνολο αποσβέσεων 31/12/2019	-	658	658	-	658	658
Αναπόσβεστο υπόλοιπο κατά την :						
1/1/2018	557	619	1.176	557	619	1.176
31/12/2018	557	578	1.135	557	578	1.135
31/12/2019	557	537	1.094	557	537	1.094

Η εύλογη αξία του ακινήτου που περιλαμβάνεται στην εν λόγω κατηγορία κατά την 31/12/2019 ανέρχεται συνολικά σε ποσό € 1.198 σύμφωνα με ανεξάρτητο εκτιμητή και δεν συνέτρεξε λόγος απομείωσης της αξίας του. Επί του ακινήτου, αναπόσβεστης αξίας €1.094 για την εξασφάλιση υποχρεώσεων της Εταιρείας, έχει εγγραφεί προσημείωση.

16. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες είναι οι παρακάτω.

εταιρεία	Αξία συμμετοχής	
	31/12/2019	31/12/2018
Minoan Italia S.p.A.	11.223	11.223

Σύνολα 11.223 11.223

Η θυγατρική εταιρεία διαθέτει ικανοποιητική ρευστότητα (€ 6.127) και εξετάζονται δραστηριότητες που μπορεί να αναπτύξει.

Τέλος ποσό € 2.858 που αφορά μέρισμα χρήσης 2018 που έλαβε η μητρική Εταιρεία από την θυγατρική Minoan Italia S.p.A. περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα της Εταιρείας στην κατηγορία «Έσοδα από μερίσματα συμμετοχών». Η σχετική απόφαση διανομής λήφθηκε κατά την τακτική Γ.Σ. της θυγατρικής εταιρείας τον Απρίλιο του 2019.

17. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την 31/12/2019 ανέρχονται σε € 94 έναντι € 87 της 31/12/2018. Το ποσό της τρέχουσας χρήσης αφορά επενδύσεις σε μερίδια δύο μη εισηγμένων συνεταιριστικών τραπεζών και μετοχές μίας μη εισηγμένης εγχώριας εταιρείας, στα οποία ο Όμιλος κατέχει αμελητέο ποσοστό.

Εξετάστηκε εάν υφίστανται τυχόν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ανωτέρω και διαπιστώθηκε πως κατά την προηγούμενη χρήση είχε γίνει πρόβλεψη απομείωσης της αξίας μεγαλύτερη από αυτή που πραγματικά ίσχυε κατά € 7, ποσό το οποίο αποτελεί έσοδο για την Εταιρεία ως αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης

18. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις περιλαμβάνονται κυρίως απαιτήσεις του Ομίλου ποσού € 24.901 οι οποίες εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν σε περίοδο πέραν του ενός έτους. Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος έχει προχωρήσει τόσο στις προηγούμενες όσο και στην παρούσα χρήσεις σε πρόβλεψη καθώς και προσαρμογή σε παρούσα αξία συνολικού ποσού € 7.702. Τα αντίστοιχα ποσά για το 2018 ήταν απαιτήσεις € 30.845 και πρόβλεψη-προσαρμογή σε παρούσα αξία € 12.304.

Στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018, τόσο σε εταιρική όσο και σε ενοποιημένη βάση, περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων και ποσό ύψους € 20.002 και € 20.093 αντίστοιχα. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν μειωθεί από αντίστοιχες προβλέψεις επισφαλειών οι οποίες στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχονταν σε € 5.756, ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν € 10.241. Η μείωση αυτή των € 4.485 έχει αποτυπωθεί στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου ως έσοδο (από αναστροφή πρόβλεψης) κατά τη χρήση 2019 και αποτελεί συνέπεια της απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών υπέρ της Εταιρείας, ενώ ταυτόχρονα συνάδει και με την γνωμάτευση του νομικού συμβούλου της Εταιρείας.

19. Αποθέματα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εμπορεύματα	1.855	1.638	1.855	1.638
Αναλώσιμα υλικά	629	930	629	930
Σύνολα	2.484	2.568	2.484	2.568

20. Απαιτήσεις και λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

	Απαιτήσεις			
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πελάτες – επιταγές εισπρακτέες – γραμμάτια	10.959	10.766	10.959	10.766
Λοιπές απαιτήσεις	7.021	1.725	823	1.321
Σύνολα	17.980	12.491	11.782	12.087
	Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έξοδα επόμενων χρήσεων	920	409	920	409
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	156	411	156	411
Σύνολα	1.076	820	1.076	820

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας στον πιστωτικό κίνδυνο, οι προβλέψεις απομείωσης καθώς και η προσαρμογή σε παρούσα αξία των απαιτήσεων αναλύονται στη σημ. 27.2.

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο	390	229	390	229
Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας	9.514	23.936	3.387	8.955
Σύνολα	9.904	24.165	3.777	9.184

Οι καταθέσεις του Ομίλου είναι τοποθετημένες κυρίως σε τραπεζικά ιδρύματα με υψηλό δείκτη πιστοληπτικής αξιολόγησης.

22. Μετοχικό κεφάλαιο

(τα ποσά της σημείωσης 22 είναι εκφρασμένα σε €)

Το μετοχικό κεφάλαιο της μητρικής Εταιρείας διαιρείται σε 106.980.050 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 2,25. Οι κάτοχοι κοινών ονομαστικών μετοχών δικαιούνται μερίσματος όταν αυτό αποφασίζεται να διανεμηθεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση και έχουν δικαίωμα μιας ψήφου, για κάθε μετοχή που κατέχουν, στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων της Εταιρείας. Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών τόσο κατά την 31/12/2019 όσο και κατά την 31/12/2018 ανέρχονταν σε 106.980.050 μετοχές. Τόσο η Εταιρεία όσο και η θυγατρική της δεν κατείχαν ίδιες μετοχές κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Το Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σε συνεδρίαση του την 18/4/2019 ενέκρινε αίτημα της Εταιρείας για την διαγραφή των μετοχών της από το Χ.Α. Από την 23/4/2019 οι μετοχές της Εταιρείας τέθηκαν εκτός διαπραγμάτευσης.

23. Λοιπά αποθεματικά

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Τακτικό αποθεματικό	13.883	13.733	12.779	12.779
Σωρευμένα αναλογιστικά αποτελέσματα αναγνωρισμένα στην καθαρή θέση	33	142	33	142
Σύνολα	13.916	13.875	12.812	12.921

Τακτικό αποθεματικό: Σύμφωνα με τον Ελληνικό εταιρικό νόμο (άρθρο 158 του ν. 4548/2018), γίνεται ετησίως κράτηση από τα πραγματοποιημένα κέρδη κατά ποσοστό τουλάχιστον 5% προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει, όταν το ύψος του αποθεματικού αυτού φτάσει το 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά, πριν από κάθε διανομή μερίσματος, για συμψηφισμό τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού κερδών και ζημιών.

Σωρευμένα αναλογιστικά αποτελέσματα αναγνωρισμένα στην καθαρή θέση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Λ.Π. 19 αναγνωρίζονται απευθείας στα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερη περίοδο αλλά αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου (σημ. 25).

24. Μερίσματα

Σύμφωνα με την Ελληνική εταιρική νομοθεσία θα πρέπει να διανέμεται στους μετόχους της Εταιρείας ως μέρισμα, εφόσον υπάρχει θετικό υπόλοιπο αποτελεσμάτων εις νέον εξαιρουμένων μη πραγματοποιούμενων κερδών, κατ' ελάχιστο το 35% των πραγματοποιημένων κερδών κάθε χρήσης μετά την κράτηση για Τακτικό Αποθεματικό. Μη διανομή του ελάχιστου μερίσματος μπορεί να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων που αντιπροσωπεύουν το 80% του εκπροσωπούμενου μετοχικού κεφαλαίου. Λόγω συσσωρευμένων ζημιών, για την χρήση 2019 η Εταιρεία δεν δύναται να διανείμει μέρισμα.

25. Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών προσωπικού

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι σε περίπτωση εξόδου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, δικαιούνται αποζημίωσης η οποία ανέρχεται στο 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης.

Η παρούσα αξία των καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

	31/12/2019	31/12/2018
Παρούσα αξία καθορισμένων παροχών	1.341	1.571
Υποχρέωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	1.341	1.571

Οι μεταβολές της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών αναλύονται όπως παρακάτω.

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Υπόλοιπα έναρξης 1/1/2018	1.420	1.420
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	44	44
Κόστος τόκων	23	23
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	-225	-225
Επίδραση διακανονισμού	122	122
Αναλογιστικές ζημίες που αναγνωρίζονται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	187	187
Υπόλοιπα την 31/12/2018	1.571	1.571

	1.571	1.571
Υπόλοιπα έναρξης 1/1/2019		
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	28	28
Κόστος τόκων	27	27
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	-1.068	-1.068
Επίδραση διακανονισμού	674	674
Αναλογιστικές ζημίες που αναγνωρίζονται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	109	109
Υπόλοιπα την 31/12/2019	1.341	1.341

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2019 και 31/12/2018 αντίστοιχα, αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	28	44	28	44
Κόστος τόκων	27	23	27	23
Κόστος διακανονισμού	674	122	674	122
Σύνολα	728	189	728	189

Το παραπάνω κόστος επιμερίζεται στις εξής κατηγορίες του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	327	52	327	52
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	399	137	399	137
Κόστος πωληθέντων	2	-	2	-
Σύνολα	728	189	728	189

Οι υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών συνταξιοδότησης της Εταιρείας της πενταετίας έχουν ως εξής:

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.341	1.571	1.420	1.473	1.386

Το σύνολο των υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία είναι μη χρηματοδοτημένο. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

- Το προεξοφλητικό επιτόκιο ανέρχεται κατά την 31/12/2019 σε 0,80% και την 31/12/2018 σε 1,70%.
- Η μέση ετήσια μακροχρόνια αύξηση μισθολογίου ανέρχεται κατά την 31/12/2019 σε 1,75% και την 31/12/2018 σε 1,75%.
- Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μακροχρόνιας αύξησης πληθωρισμού ανέρχεται για το 2019 σε 1,70% και για το 2018 σε 1,75%.
- Ο αναμενόμενος μέσος όρος της μελλοντικής υπηρεσίας των μισθωτών του Ομίλου είναι 14,24 έτη.

Εάν ο συντελεστής προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί στην αποτίμηση ήταν 0,50% υψηλότερος, τότε η υποχρέωση καθορισμένων παροχών για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία θα μειωνόταν κατά 7,90% για την Εταιρεία. Εάν ο συντελεστής προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί στην αποτίμηση ήταν 0,50% χαμηλότερος, τότε η υποχρέωση καθορισμένων παροχών για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία θα αυξανόταν κατά περίπου 8,82% για την Εταιρεία.

26. Βραχυπρόθεσμες συμβατικές υποχρεώσεις & Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμες συμβατικές υποχρεώσεις				
Προκαταβολές πελατών	1.636	1.855	1.636	1.855

Έσοδα επόμενων χρήσεων	1.514	1.302	1.514	1.302
Σύνολα	3.150	3.157	3.150	3.157
Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Προμηθευτές – γραμμάτια – επιταγές πληρωτέες	9.082	6.942	9.029	6.940
Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη – ασφαλιστικοί οργανισμοί	4.075	3.994	4.075	3.993
Πιστωτές διάφοροι	9.608	10.417	9.608	4.806
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	3.336	2.181	3.336	2.181
Σύνολα	26.101	23.534	26.048	17.920

27. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

27.1 Γενικά

Η Εταιρεία και ο Όμιλος εκτίθενται κυρίως στους παρακάτω χρηματοοικονομικούς κινδύνους οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεαστούν από το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον όπως αναλύεται παρακάτω.

Η σημείωση αυτή παρουσιάζει πληροφορίες για την έκθεση της Εταιρείας και του Ομίλου σε κάθε έναν από τους ανωτέρω κινδύνους, για τους στόχους της Εταιρείας και του Ομίλου, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν για την επιμέτρηση και τη διαχείριση του κινδύνου, καθώς και τη διαχείριση κεφαλαίου της Εταιρείας και του Ομίλου. Περισσότερα ποσοτικά στοιχεία για αυτές τις γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται σε όλο το εύρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για τη δημιουργία και την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας και του Ομίλου και βάσει εγκεκριμένων πολιτικών του, έχει αναθέσει στον Οικονομικό τομέα την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας και του Ομίλου εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος, να τίθενται όρια ανάληψης κινδύνου και να αντισταθμίζονται οι κίνδυνοι, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, εξετάζονται περιοδικά ώστε να ενσωματώνουν τις αλλαγές που παρατηρούνται στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητες της Εταιρείας και του Ομίλου.

27.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Τα έσοδα της Εταιρείας προέρχονται από κατηγορίες υπηρεσιών όπως μεταφορά επιβατών και Ι.Χ. αυτοκινήτων, πωλήσεων επί των πλοίων σε εστιατόρια, μπαρ & καταστήματα επί των πλοίων, μεταφορά φορτηγών αυτοκινήτων, πρακτορεύσεις πλοίων συνδεδεμένων εταιρειών και ναυλώσεις πλοίων. Ως εκ τούτου, η πελατειακή βάση της Εταιρείας έχει υψηλό εύρος και αναλύεται ως εξής:

A) Στους έχοντες επαγγελματική συνεργασία όπως:

- Τουριστικοί Πράκτορες
- Κεντρικοί Πράκτορες
- Μεταφορικές Εταιρείες (Cargo Companies)
- Αυτοκινητιστές (Cargo Owners)
- Εταιρείες Ενοικίασεως Επιβατηγών Ι.Χ.
- Ναυτιλιακές Εταιρείες

B) Στους μεμονωμένους ταξιδιώτες–επιβάτες.

Γίνεται διαρκής προσπάθεια για την προσέλκυση περισσότερων δυνητικών πελατών (σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες) για την ενίσχυση των πωλήσεων και διερεύνηση της πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά περιπτώσεις αθέτησης υποχρέωσης αντισυμβαλλόμενων όσον αφορά στην εκπλήρωση των συναλλακτικών υποχρεώσεων. Με βάση την πιστωτική πολιτική που έχει θεσπίσει η Εταιρεία, κάθε νέος πελάτης εξετάζεται για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι συνήθεις όροι πληρωμών. Η Εταιρεία παρακολουθεί τα υπόλοιπα των πελατών της και εξετάζει την περίπτωση σχηματισμού προβλέψεων. Συνεπώς, τυχόν αδυναμία πελατών να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, ενδεχομένως να επηρεάσει τα αποτελέσματα της Εταιρείας μέσω της δημιουργίας αντίστοιχων προβλέψεων με ισόποση μείωση των απαιτήσεων στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής Θέσης, στα κονδύλια των μακροπρόθεσμων ή και βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων.

27.2.1 Έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η λογιστική αξία των απαιτήσεων και των λοιπών επενδύσεων, αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο. Για την εξασφάλιση των απαιτήσεων, η Εταιρεία λαμβάνει εγγυητικές επιστολές, ενέχυρα επί αξιογράφων και προσημειώσεις επί ακινήτων και οχημάτων από τους πελάτες. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων καθώς και οι ληφθείσες εγγυήσεις παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	17.199	18.541	17.199	13.128
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	17.980	12.491	11.782	12.087
Ληφθείσες εγγυήσεις	-6.031	-5.522	-6.031	-5.522

Επιπλέον, για εξασφάλιση μακροπροθέσμων επίδικων απαιτήσεων της καθαρού ποσού € 14.246 έχουν κινηθεί νομικές διαδικασίες έναντι περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών και έχουν ληφθεί προσημειώσεις επί ακινήτων. Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο ανά κατηγορία πελατών έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πρακτορεία–Λιμενικοί πράκτορες	1.433	1.312	1.433	1.312
Πελάτες διακίνησης φορτηγών	4.872	4.441	4.872	4.441
Πελάτες Πρακτορεύσεων	3.709	4.652	3.709	4.652
Λοιπές απαιτήσεις	7.966	2.086	1.768	1.682
Σύνολα	17.980	12.491	11.782	12.087
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (σημ. 18)	17.199	18.541	17.199	13.128
Σύνολα	35.179	31.032	28.981	25.215

27.2.2 Ζημίες απομείωσης

Η ενηλικίωση υπολοίπων καθαρών απαιτήσεων (μετά από προβλέψεις απομείωσης) κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ήταν:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις				
Μη λήξαντα	11.296	5.361	5.098	4.957
Λήξαντα 1 – 30 ημέρες	1.432	1.425	1.432	1.425
Λήξαντα 31 – 120 ημέρες	4.472	4.554	4.472	4.554
Λήξαντα 121 – 365 ημέρες	62	510	62	510
Λήξαντα άνω του έτους*	718	641	718	641
Σύνολα	17.980	12.491	11.782	12.087
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις* (σημ. 18)	17.199	18.541	17.199	13.128
Σύνολα	35.179	31.032	28.981	25.215

* Συμπεριλαμβάνονται επίδικες απαιτήσεις και διακανονισμοί με πελάτες

Η πρόβλεψη απομείωσης πελατών, η οποία έχει μειώσει το κονδύλι «Απαιτήσεις» των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αφορά τα λήξαντα άνω του έτους και επίδικες απαιτήσεις, και η κίνησή της κατά τις χρήσεις 2019 και 2018 ήταν:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο την 1/1/2019 και 1/1/2018 αντίστοιχα	22.539	22.193	22.539	22.193
Πλέον: Ζημία απομείωσης	85	489	85	489
Μείον / (Πλέον): Μεταφορά μέρους απομείωσης που αφορά μακροπρόθεσμες απαιτήσεις(Σημ.18)	-4.485	46	-4.485	46
Μείον: Χρησιμοποίηση/Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης	4.532	143	4.532	143
Σύνολα	22.577	22.493	22.577	22.493
Ζημία / (Αναστροφή) απομείωσης μακροπρόθεσμων απαιτήσεων(Σημ.18)	-4.485	46	-4.485	46
Υπόλοιπο την 31/12/2019 και 31/12/2018 αντίστοιχα	18.092	22.539	18.092	22.539

Οι λογαριασμοί πρόβλεψης απομείωσης απαιτήσεων χρησιμοποιούνται για την καταχώρηση ζημιών απομείωσης εκτός αν η Εταιρεία εκτιμήσει ότι δεν αναμένεται ανάκτηση του ποσού που οφείλεται, οπότε τα μη ανακτήσιμα ποσά διαγράφονται απ' ευθείας έναντι του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

27.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στην αδυναμία της Εταιρείας και του Ομίλου να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί η Εταιρεία και ο Όμιλος για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλιστεί, η απαραίτητη ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της. Ως εκ τούτου, έχει εξασφαλίσει κατάλληλο συνδυασμό ρευστών διαθέσιμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

Κατά την 31/12/2019 τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου ανέρχονταν σε € 9.904 έναντι € 24.165 της 31/12/2018 ενώ διατηρεί πιστωτική γραμμή με συνεργαζόμενη τράπεζα συνολικού ορίου χορήγησης € 7.000 κατά την 31/12/2019 και κατά την 31/12/2018, το οποίο δεν είχε χρησιμοποιηθεί. Η παραπάνω πιστωτική γραμμή, επιβαρύνεται με κυμαινόμενο επιτόκιο, πλέον του περιθωρίου κέρδους της τραπεζής και οι εκάστοτε εκταμιεύσεις καλύπτονται με προσημείωση που έχει εγγραφεί επί δύο ακινήτων της Εταιρείας. Λαμβάνοντας υπόψη το υπόλοιπο των τραπεζικών πιστώσεων που υπάρχουν στην διάθεση του Ομίλου, την έλλειψη δανειακών υποχρεώσεων καθώς και το ύψος των ταμειακών

διαθεσίμων του, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν συντρέχει λόγος ύπαρξης του συγκεκριμένου κινδύνου στο προβλεπτό μέλλον. Παρατίθενται οι εκτιμώμενες συμβατικές λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Εταιρείας, βάσει των συμβάσεων και συμφωνιών που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της ετήσιας χρηματοοικονομικής έκθεσης:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	Μέχρι ένα έτος			
Βραχυπρόθεσμες συμβατικές υποχρεώσεις & Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	25.176	22.697	25.123	17.084
Σύνολο	25.176	22.697	25.123	17.084

27.4 Κίνδυνος συνθηκών αγοράς

Οι γραμμές στις οποίες η Εταιρεία δραστηριοποιείται, με πλοία τα οποία διαχειρίζεται ή πρακτορεύει, είναι πλήρως απελευθερωμένες, με αποτέλεσμα ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών σε αυτές τις αγορές να είναι έντονος. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις αγορές αυτές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά τους αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία, σε συνεργασία με τις συνδεδεμένες εταιρείες τα πλοία των οποίων πρακτορεύει, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, να αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και να τιμολογεί τις υπηρεσίες της σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Η τυχόν περαιτέρω εντατικοποίηση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται η Εταιρεία ενδέχεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά της αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική της κατάσταση. Η Εταιρεία, σε συνεργασία με τις συνδεδεμένες εταιρείες τα πλοία των οποίων πρακτορεύει, παρακολουθεί τις κινήσεις των ανταγωνιστών και ενεργεί ανάλογα προκειμένου να επιτύχει το βέλτιστο για αυτήν οικονομικό αποτέλεσμα και να διασφαλίσει με το καλύτερο δυνατό τρόπο το εταιρικό της συμφέρον.

27.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Μετά την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού κοινού νομίσματος από την Ελλάδα, η Εταιρεία εξάλειψε σε μεγάλο βαθμό το συναλλαγματικό της κίνδυνο, δεδομένου ότι το σύνολο σχεδόν των συναλλαγών της διενεργείται με βάση το ευρώ. Έμμεσα η Εταιρεία υφίσταται συναλλαγματικό κίνδυνο από την προμήθεια των καυσίμων.

27.5.1 Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος, έχοντας ήδη από την προηγούμενη χρήση εξοφλήσει πλήρως τις δανειακές του υποχρεώσεις, εκτιμά πως η έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίων έχει σχεδόν εξαλειφθεί και υφίσταται μόνο για τα Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που διαθέτει. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου και της Εταιρείας που υπόκεινται σε κίνδυνο επιτοκίου ήταν:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου				
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9.904	24.165	3.777	9.184

27.6 Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των επενδυτών, των πιστωτών και της αγοράς στην Εταιρεία και τον Όμιλο και να επιτρέπει την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας παρακολουθεί την απόδοση του συνόλου των επενδυμένων κεφαλαίων, στοχεύοντας στη βελτιστοποίησή της, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα διανομής μερίσματος στους μετόχους της Εταιρείας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και η εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων του Ομίλου.

27.7 Προμηθευτές – Εφοδιαστική αλυσίδα

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει μια αλυσίδα εφοδιασμού προκειμένου να εξυπηρετήσει τόσο τις ανάγκες για την ομαλή λειτουργία της (προμήθειες καυσίμων, ανταλλακτικών κ.α.) όσο και τις ανάγκες για την εξυπηρέτηση των επιβατών της (εμπορεύματα καταστημάτων, εστιατορίων & μπαρ). Μέχρι και σήμερα δεν έχει παρατηρηθεί κάποια ιδιαίτερη δυσκολία ή καθυστέρηση στην προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, οι μακροχρόνιες συνεργασίες που έχει ο Όμιλος καθώς και η σχέση εμπιστοσύνης που έχει αναπτύξει με τους προμηθευτές τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού βοηθά στην επίλυση τυχόν συστημικών προβλημάτων που ενίοτε παρουσιάζονται στην προμήθεια αγαθών & υπηρεσιών.

27.8 Τιμές καυσίμων

Το κόστος καυσίμων, λόγω της φύσης των υπηρεσιών που προσφέρει ο Όμιλος, είναι το σημαντικότερο λειτουργικό κόστος και αποτελεί τον βασικότερο κίνδυνο έκθεσης του Ομίλου. Λόγω της υψηλής μεταβλητότητας των

διεθνών τιμών πετρελαίου ο Όμιλος επεξεργάζεται συνεχώς διάφορα προϊόντα αντιστάθμισης του κινδύνου από την άνοδο της τιμής των καυσίμων, έτσι ώστε μόλις οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέψουν, να προχωρήσει στη χρήση τους. Επιπρόσθετα, έχοντας ήδη προβεί σε μια σειρά ενεργειών ο Όμιλος έχει περιορίσει σημαντικά τις καταναλώσεις καυσίμων.

Σημειώνεται, ότι το 2019 υπήρξε σταθεροποίηση των διεθνών τιμών πετρελαίου γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την συγκράτηση του κόστους καυσίμων ανά μετρικό τόνο.

Σημαντικό παράγοντα στο επίπεδο των τιμών καυσίμων αναμένεται να αποτελέσει η τοποθέτηση σε όλα τα πλοία του Ομίλου ειδικών συστημάτων παρακράτησης επιβλαβών ουσιών στην ατμόσφαιρα/φίλτρων καυσαερίων (scrubbers) κατά το 2019, τα οποία θα επιτρέψουν την κατανάλωση φθηνότερων καυσίμων σε σύγκριση με τα καύσιμα που θα πρέπει να καταναλώνουν πλοία που δεν έχουν εγκαταστήσει αντίστοιχα φίλτρα (βάσει σχετικής οδηγίας του Διεθνούς Οργανισμού Ναυσιπλοΐας (IMO) με ισχύ από 01/01/2020).

27.9 Εναρμόνιση με νέο κανονισμό

Με βάση τις αποφάσεις της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος του Διεθνή Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO τα πλοία της ακτοπλοΐας έχουν δικαίωμα να εφοδιάζονται καύσιμα με περιεκτικότητα σε θείο 3,5% και 1,5% μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019. Ο εν λόγω οργανισμός όρισε ως ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής για τη χρήση ναυτιλιακού καυσίμου μικρής περιεκτικότητας σε θείο max 0,5% την 1η Ιανουαρίου 2020 για όλα ανεξαιρέτως τα πλοία της Ελληνικής Ακτοπλοΐας.

Η εν λόγω αλλαγή στο θεσμικό πλαίσιο απαίτησε την προσαρμογή των υφιστάμενων συμβατικών πλοίων του στόλου του Ομίλου στις νέες προδιαγραφές. Ο Όμιλος αποφάσισε να μην προμηθευτεί καύσιμο με χαμηλή περιεκτικότητα σε θείο αλλά με βάση τις επιτρεπτές εναλλακτικές τοποθέτησε ειδικά φίλτρα καυσαερίων (scrubbers) στα πλοία του στόλου του. Η εν λόγω επένδυση ξεκίνησε στα τέλη του 2018 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2019. Η έλλειψη δανεισμού σε συνδυασμό με το ύψος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου εξασφάλισαν την χρηματοδότηση της επένδυσης με ίδια κεφάλαια.

27.10 Περιβαλλοντικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δίνει μεγάλη βαρύτητα σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Τα πλοία του στόλου εφαρμόζουν το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης Πλοίων (ISM) IMO, ενώ περαιτέρω εφαρμόζει κώδικες ασφαλείας που είναι υποχρεωμένοι λόγω της πιστοποίησης ISO 14001:2004, τηρώντας αυστηρά το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Ο Όμιλος έχοντας πλήρη επίγνωση και ευαισθησία στα περιβαλλοντικά θέματα εφαρμόζει απαρέγκλιτα τους σχετικούς κανόνες ασφαλείας.

28. Ιεραρχία εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλα τα δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι ορατά, είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε εμφανή δεδομένα της αγοράς.

Κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία κατείχαν τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

Επίπεδο	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3	94	87	94

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 3 κατά την 31/12/2019 αφορούν επενδύσεις σε μερίδια και μετοχές δύο μη εισηγμένων συνεταιριστικών τραπεζών και μίας μη εισηγμένης εγχώριας εταιρείας, στα οποία ο Όμιλος κατέχει ποσοστό αμελητέο. Η αποτίμηση τους γίνεται με βάση τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, οι οποίες απεικονίζουν τα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους.

Τέλος η εύλογη αξία των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αντικατοπτρίζεται από την λογιστική αξία τους:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (εκτός των τραπεζικών υπεραναλήψεων)
- Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις
 - Τα ακόλουθα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της ομάδας κατεχόμενα προς πώληση:

- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

29. Αποτελέσματα ανά μετοχή

Τα αποτελέσματα ανά μετοχή (μετά από φόρους), υπολογίζονται με τη διαίρεση του αναλογούντος στους μετόχους της Εταιρείας αποτελέσματος με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία κατά την διάρκεια της χρήσης. Τα αποτελέσματα ανά μετοχή, αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
(Ζημίες) που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας				
Από Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
Συνολικές (Ζημίες)	-7.650	-5.778	-4.698	-3.016
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών	106.980.050	106.980.050	106.980.050	106.980.050
Βασικές και προσαρμοσμένες (Ζημίες) ανά μετοχή (σε €)				
Από Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-0,0715	-0,0540	-0,0439	-0,0282
Συνολικές (Ζημίες) ανά μετοχή	-0,0715	-0,0540	-0,0439	-0,0282

30. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Η πλειοψηφία των μετοχών της Εταιρείας κατέχεται από το 2008, από την εταιρεία Grimaldi Group S.p.A. με έδρα το Παλέρνο της Ιταλίας η οποία κατέστη υπερκείμενη μητρική εταιρεία που ασκεί έλεγχο στην Εταιρεία και τον Όμιλο.

Τα συνδεδεμένα μέρη είναι ο όμιλος της υπερκείμενης μητρικής εταιρείας, τα μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης της Εταιρείας, και των θυγατρικών του Ομίλου, καθώς και τα οικονομικά εξαρτώμενα μέλη, σύζυγοι και συγγενείς πρώτου βαθμού αυτών, καθώς επίσης και οι συγγενείς εταιρείες. Τα συνδεδεμένα μέρη είναι ο όμιλος της υπερκείμενης μητρικής εταιρείας, τα μέλη Δ.Σ. και Διοίκησης της Εταιρείας, και των θυγατρικών του Ομίλου, καθώς και τα οικονομικά εξαρτώμενα μέλη, σύζυγοι και συγγενείς πρώτου βαθμού αυτών, καθώς επίσης και οι συγγενείς εταιρείες.

Στους παρακάτω πίνακες, παρουσιάζονται τα σημαντικότερα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων μεταξύ των συνδεδεμένων μερών κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018, καθώς και το σύνολο των αγορών (λήψη υπηρεσιών) και πωλήσεων (παροχή υπηρεσιών) κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2019 και 2018.

30.1 Όμιλος υπερκείμενης μητρικής

31/12/2019	Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.			Η Εταιρεία	Μinoan Italia S.p.A.	Ο Όμιλος
	Εταιρεία	Grimaldi Group S.p.A.*	Grimaldi Euromed S.p.A.	Grimaldi Deep Sea S.p.A.	Σύνολα	Σύνολα
απαίτηση από υποχρέωση σε	72	–	135	207	–	207
	–	5.905	–	5.905	–	5.905

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

31/12/2018	Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.			Η Εταιρεία	Μinoan Italia S.p.A.	Ο Όμιλος
	Εταιρεία	Grimaldi Group S.p.A.*	Grimaldi Euromed S.p.A.	Grimaldi Deep Sea S.p.A.	Σύνολα	Σύνολα
απαίτηση από υποχρέωση σε	246	–	–	246	–	246
	–	1.688	2	1.690	5.610	7.300

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

1/1-31/12/2019	Η Εταιρεία	Ο Όμιλος
Εταιρεία	Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.	Μinoan Italia S.p.A.

	<u>Grimaldi Group S.p.A. *</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Deep Sea S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Germany GmbH</u>	<u>Σύνολα</u>	<u>Grimaldi Group S.p.A. *</u>	<u>Σύνολα</u>
Έξοδα εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων (αμοιβή παραχώρησης χώρων επί πλοίων)	-	10.458	-	-	10.458	-	10.458
Επίρριψη κόστους εξόδων πρακτορεύσεων	-	-2.642	-241	-	-2.883	-	-2.883
Διάφορα έξοδα	23	-177	-	5	-149	20	-129
Τίμημα αγοράς παγίου εξοπλισμού	-	1.754	-	-	1.754	-	1.754
Σύνολα	23	9.393	-241	5	9.180	20	9.200
Έσοδα κόστους ενδιαίτησης πληρωμάτων	-	649	-	-	649	-	649
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (προμήθειες και λοιπά έσοδα / επιρρίψεις πρακτορεύσεων κλπ)	82	9.021	46	-	9.149	-	9.149
Επίρριψη εσόδων από εμπορική εκμετάλλευση πλοίων	-	3.564	-	-	3.564	-	3.564
Έσοδα από ναυλώσεις πλοίων	-	1.517	-	-	1.517	-	1.517
Έσοδα από πώληση καυσίμων ναυλωμένων πλοίων	-	283	-	-	283	-	283
Διάφορα έσοδα	-	32	-	-	32	-	32
Τίμημα από πώληση παγίου εξοπλισμού	-	438	-	-	438	-	438
Σύνολα	82	15.504	46	-	15.632	-	15.632

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

1/1-31/12/2018

<u>Εταιρεία</u>	<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u>					<u>Η Εταιρεία</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>		<u>Ο Όμιλος</u>
	<u>Grimaldi Group S.p.A. *</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Deep Sea S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Maritime Agencies Sweden AB</u>	<u>Grimaldi Belgium n.v.</u>	<u>Σύνολα</u>	<u>Grimaldi Group S.p.A.</u>	<u>Grimaldi Euromed S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
Έξοδα εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων (αμοιβή παραχώρησης χώρων επί πλοίων)	-	10.069	-	-	-	10.069	-	-	10.069
Επίρριψη κόστους εξόδων πρακτορεύσεων	-	-2.863	-72	-	-	-2.935	-	-	-2.935
Έξοδα αγοράς καυσίμων πλοίων	-	268	-	-	-	268	-	-	268

Έξοδα συντηρήσεων–επισκευών πλοίων	–	–	–	–	–	–	–	8.676	8.676
Διάφορα έξοδα	36	–	–	–	1	37	22	–	59
Σύνολα	36	7.474	-72	–	1	7.439	22	8.676	16.137
Έσοδα κόστους ενδίαιτης πληρωμάτων	163	449	–	–	–	612	–	–	612
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών (προμήθειες και λοιπά έσοδα / επιρρίψεις πρακτορεύσεων κλπ)	141	9.060	17	–	–	9.218	–	–	9.218
Επίρριψη εσόδων από εμπορική εκμετάλλευση πλοίων	–	3.406	–	–	–	3.406	–	–	3.406
Έσοδα από ναυλώσεις πλοίων	–	788	–	–	–	788	–	2.217	3.005
Έσοδα από πώληση καυσίμων ναυλωμένων πλοίων	–	–	–	–	–	–	–	570	570
Διάφορα έσοδα	–	16	–	1	–	17	–	–	17
Τίμημα από πώληση πλοίου	–	–	–	–	–	–	–	70.000	70.000
Σύνολα	304	13.719	17	1	–	14.041	–	72.787	86.828

* Περιλαμβάνεται η Grimaldi Tours και η Grimaldi Group (Roma)

30.2 θυγατρικές εταιρείες

31/12/2019

<u>Εταιρεία</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u> απαίτηση από / υποχρέωση σε	–	–

31/12/2018

<u>Εταιρεία</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u> απαίτηση από / υποχρέωση σε	–	–

1/1–31/12/2019

<u>Εταιρεία</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u> Μέρισμα χρήσης 2018	2.858	2.858
Σύνολα	2.858	2.858

1/1–31/12/2018

<u>Εταιρεία</u>	<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u>	<u>Minoan Italia S.p.A.</u>	<u>Σύνολα</u>
<u>Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.</u> Μέρισμα χρήσης 2017	–	4.638	4.638
<u>Minoan Italia S.p.A.</u> Τίμημα μεταβίβασης πλοίου	65.000	–	65.000
Σύνολα	65.000	4.638	69.638

Οι παραπάνω συναλλαγές (σημ.30.1 και 30.2) τιμολογούνται με τους συνήθεις όρους της αγοράς.

30.3 Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντικά στελέχη

Οι παροχές προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Διευθυντικά Στελέχη συνίστανται μόνο σε βραχυπρόθεσμες παροχές και εμφανίζονται παρακάτω:

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	430	430
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	340	340
Διευθυντικά στελέχη *	1.616	1.448
Σύνολα *	2.386	2.218

* Συγκριτικά ποσά της χρήσης 31/12/2018 έχουν αναπροσαρμοστεί για λόγους καλύτερης πληροφόρησης

Από τις παραπάνω αμοιβές που επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσης, παρέμεινε κατά την 31/12/2019 και 31/12/2018 ανεξόφλητο ποσό € 152 και € 88 αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι η αύξηση των αμοιβών των διευθυντικών στελεχών οφείλεται κυρίως σε καταβολή αποζημιώσεων απόλυσης που αποδόθηκε σε διευθυντικά στελέχη που αποχώρησαν από την Εταιρεία κατά τη χρήση.

Επιπρόσθετα, κατά το 2019 από εμπορικές συνεργασίες η Εταιρεία είχε συναλλαγές με εταιρείες συμφερόντων μελών του Δ.Σ. συνολικού καθαρού ποσού € 19 ενώ κατά την 31/12/2019 υπήρχε απαίτηση € 188 και υποχρέωση ποσού € 1.

Τέλος οι συναλλαγές με συγγενικά πρόσωπα της Διοίκησης και των διευθυντικών στελεχών κατά την χρήση 2019 ανήλθαν σε € 418 ενώ κατά την 31/12/2019 υπήρχε υποχρέωση (ανεξόφλητο υπόλοιπο) προς αυτά τα πρόσωπα ποσού € 95. Η φύση των εν λόγω συναλλαγών ήταν κυρίως εργασιακή (μισθοδοσίες/αποζημιώσεις) και από εμπορική συνεργασία (αμοιβές για λήψη υπηρεσιών και αγαθών).

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις έχουν ως εξής:

(α) η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με την από 15/6/2015 επιστολή της, ενημέρωσε την Εταιρεία, ότι λόγω της μετοχικής της σύνθεσης κατά την 31/12/2014, εμπίπτει στην παρ. 4 του αρθ. 7 της Υπ. Αποφ. 54138/Β' 2197 (Φ.Ε.Κ. 1913 Β'–09/12/2010) περί αυξημένης περιοδικής εισφοράς, η οποία για το έτος 2015 ανέρχεται συνολικά στο ποσό των € 252. Η Εταιρεία αμφισβητώντας την υπαγωγή της στις εν λόγω διατάξεις έχει κινηθεί νομικά για την ακύρωση αυτής της απόφασης ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων. Η Εταιρεία θεωρεί ότι θα δικαιωθεί πλήρως και για τον λόγο αυτό δεν διενεργεί ανάλογη πρόβλεψη για το ισόποσο ποσό που έχει εκταμειωθεί και βρίσκεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

(β) την 30/11/2012 η Εταιρεία έλαβε κοινοποίηση από την εταιρεία Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης Α.Ε. (Α.Ν.Ε.Κ.) ότι η τελευταία προσέφυγε σε διαιτησία εναντίον της ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου (London Court of Maritime Arbitration). Η διαιτησία αφορά εικαζόμενες απαιτήσεις της εναντίον της Εταιρείας από την με ημερομηνία 18/5/2009 σύμβαση πώλησης των μετοχών της εταιρείας Χελλένικ Σήγουεις Α.Ν.Ε. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των διαιτητών, η Α.Ν.Ε.Κ. κατέθεσε τον Ιούνιο του 2013 διαιτητική αγωγή (Claim Submissions) σε σχέση με την ανοιγείσα από αυτήν διαιτητική διαδικασία κατά της Εταιρείας στην οποία και διατυπώνει τα αιτήματά της. Ειδικότερα, η Α.Ν.Ε.Κ. επικαλείται δήθεν ζημία από την εκ μέρους της Εταιρείας καταγγελία / υπαναχώρηση από το παραπάνω ιδιωτικό συμφωνητικό πώλησης μετοχών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία αναγκάστηκε να υπαναχωρήσει από την εν λόγω συμφωνία λόγω αδυναμίας της Α.Ν.Ε.Κ. να καταβάλει το υπόλοιπο του συμφωνηθέντος ποσού του τιμήματος. Ακολούθως, η Εταιρεία παρακράτησε, όπως προβλέπονταν με ειδική ρήτρα στο μεταξύ τους ιδιωτικό συμφωνητικό, τα μέχρι τότε καταβληθέντα ποσά του τιμήματος ύψους € 47.500 Η Α.Ν.Ε.Κ. αιτείται την καταβολή του διπλασίου ποσού ως αρραβώνα ή επικουρικά του ισόποσου ή ακόμη επικουρικότερα όποιο ποσό κρίνει εύλογο το διαιτητικό δικαστήριο ότι υπερβαίνει το ποσό το οποίο θα δικαιούτο εύλογα να παρακρατήσει ο πωλητής. Περαιτέρω, η Α.Ν.Ε.Κ. ζητά την καταβολή νομίμου τόκου επί των ποσών που θα επιδικαστούν, καθώς και την δικαστική της δαπάνη. Η Εταιρεία στις 11/10/2013 κατέθεσε την δική της αντίκρουση και ακολούθως στις 12/12/2015 προχώρησε και σε κατάθεση ανταγωγής κατά της Α.Ν.Ε.Κ. με την οποία ζητά αποζημίωση με βάση τις διατάξεις περί αδικοπραξίας καταρχήν ποσού € 17.700 πλέον τόκων με την επιφύλαξη διεκδίκησης περαιτέρω ποσού. Επικουρικά, σε περίπτωση που το δικαστήριο κάνει δεκτή εν όλω ή εν μέρει την αγωγή της Α.Ν.Ε.Κ. η Εταιρεία ζητά ως εύλογη αποζημίωση βάσει των διατάξεων του Α.Κ. περί υπαναχώρησης το ποσό των € 46.250 τουλάχιστον πλέον νομίμων τόκων. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2019 και αναμένεται η απόφαση. Η Εταιρεία ενήργησε με βάση τα όσα είχαν ρητά δεσμευτεί τα μέρη κατά τη σύναψη του ιδιωτικού συμφωνητικού οπότε, σύμφωνα και με τους νομικούς της συμβούλους, θα δικαιωθεί. Για τον λόγο αυτό δεν διενεργεί σχετική πρόβλεψη.

(γ) Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

<u>Επωνυμία</u>	<u>Ανέλεγκτες χρήσεις</u>
Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.	2014–2019
Minoan Italia S.p.A.	2012–2019

Η Εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές για τις χρήσεις από το 2014 και εντεύθεν.

Η Ιταλική θυγατρική Minoan Italia S.p.A. δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2012 έως και 2019. Ο έλεγχος της θυγατρικής εταιρείας από τις Ιταλικές φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2012–2014 ως και την ημερομηνία έγκρισης της ετήσιας χρηματοοικονομικής έκθεσης δεν έχει οριστικοποιηθεί. Η Διοίκηση εκτιμά σύμφωνα και με την άποψη των φορολογικών της συμβούλων ότι δεν προβλέπεται να προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις από τον έλεγχο αυτό.

Από την χρήση 2011 και μετέπειτα, η Εταιρεία λαμβάνει «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό». Το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» αυτό εκδίδεται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή που ελέγχει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν της ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» την οποία στη συνέχεια υποβάλλει και ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2014–2018 ο φορολογικός έλεγχος διενεργήθηκε και εκδόθηκαν εκθέσεις ελέγχου με σύμφωνη γνώμη, ενώ δεν προέκυψαν φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρήσεων αυτών.

Για την χρήση 2019 ο φορολογικός έλεγχος για την μητρική εταιρεία ήδη διενεργείται από την ελεγκτική εταιρεία Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων 2019. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

32. Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών λογιστών

Οι ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές των νόμιμων ελεγκτικών γραφείων που αφορούν τις χρήσεις 2019 και 2018 αντίστοιχα αναλύονται ως κάτωθι:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Για Ελεγκτικές υπηρεσίες	67	85	67	85
Για Ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό	35	39	35	39
Για λοιπές υπηρεσίες	6	7	6	7
Σύνολα	108	131	108	131

33. Μεταγενέστερα γεγονότα

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2020 την μετονομασία του RO-PAX πλοίου ΚΥΔΩΝ ΠΑΛΑΣ (πρώην ΦΑΙΣΤΟΣ ΠΑΛΑΣ) και την δρομολόγησή του στην γραμμή Χανιά - Πειραιάς, καθώς και του RO-PAX πλοίου ΦΑΙΣΤΟΣ ΠΑΛΑΣ (πρώην ΜΥΚΟΝΟΣ ΠΑΛΑΣ) και την δρομολόγησή του στην γραμμή Ηράκλειο – Πειραιάς.

Τον Απρίλιο 2020, η Εταιρεία υπόγραψε δύο Ιδιωτικά Συμφωνητικά με σκοπό α) την πώληση του M/V ΚΝΩΣΟΣ ΠΑΛΑΣ στην συνδεδεμένη εταιρεία Grimaldi Euromed S.p.A. έναντι ποσού Ευρώ 74 εκατ., και β) την απόκτηση του M/V CRUISE BONARIA από την συνδεδεμένη εταιρεία Grimaldi Euromed S.p.A. έναντι ποσού Ευρώ 74 εκατ. Οι δύο συναλλαγές προγραμματίζεται να έχουν ολοκληρωθεί εντός του Μαΐου 2020, ενώ οι τιμές πώλησης έχουν καθορισθεί με βάση τις αγοραίες αξίες των δύο πλοίων.

Τονίζεται ότι ιδιαίτερα κρίσιμο παράγοντα για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων της Εταιρείας αποτελεί η επίπτωση της εν εξελίξει πανδημίας του κορωνοϊού (COVID 19) σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο σε εθνική αλλά και παγκόσμια κλίμακα.

Η πανδημία του κορωνοϊού (Covid-19) που ξεκίνησε να λαμβάνει χώρα με διαστάσεις τον Μάρτιο του 2020, έχει εξαναγκάσει πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, καθώς και κρατικούς φορείς, να λάβουν δραστικά μέτρα αντιμετώπισής του, όπως πχ καραντίνα, ταξιδιωτικούς περιορισμούς και περιορισμούς στις μετακινήσεις.

Τέτοια μέτρα έχουν επηρεάσει και πιθανόν να προκαλέσουν αρρυθμία στις εμπορικές συναλλαγές, τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του κλάδου της επιβατηγού ναυτιλίας στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και ο Όμιλος.

Ο βαθμός που θα επηρεαστεί η χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου μέσα στο 2020 από τις γενικευμένες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις του κορωνοϊού εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα τα οποία είναι αβέβαια και δεν μπορούν να προβλεφθούν τη δεδομένη χρονική στιγμή. Συνεπώς οποιαδήποτε εκτίμηση την παρούσα χρονική στιγμή δεν μπορεί να γίνει με ασφάλεια και ακρίβεια.

Η Διοίκηση της Εταιρείας και του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και πώς αυτές επηρεάζουν ή δύναται να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου. Με βάση τρέχουσες εκτιμήσεις οι οποίες έχουν λάβει, όσο αυτό μπορεί να γίνει με ακρίβεια, τις τρέχουσες εξελίξεις αναφορικά με τον κορωνοϊό, η

Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν τη ρευστότητα που απαιτείται, μαζί με τις εκτιμώμενες λειτουργικές ταμειακές ροές που θα προκύψουν μέσα στο 2020, για να ανταπεξέλθουν στο εγγύς μέλλον σε οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις ως αποτέλεσμα του κορωνοϊού.

Δεν υφίστανται περαιτέρω μεταγενέστερα γεγονότα του Ισολογισμού της 31/12/2019, που να αφορούν είτε τη μητρική εταιρεία είτε τον Όμιλο, στα οποία επιβάλλεται αναφορά σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.).

Ηράκλειο, 9 Απριλίου 2020

Ο Πρόεδρος
του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων
Σύμβουλος

Ο Εντεταλμένος
Οικονομικού Τομέα

Ο Επικεφαλής
Λογιστηρίου

Emanuele
Grimaldi

Αντώνιος
Μανιαδάκης

Νικόλαος
Αρτέμης

Γεώργιος
Καρούζος

Αρ. Διαβ. ΙΤ / ΑΑ 2179472

Α.Δ.Τ. ΑΙ 944699

Α.Δ.Τ. ΑΚ 004796

Α.Δ.Τ. ΑΚ 744272
Α.Δ.Ε.Τ. Ο.Ε.Ε. 101758 – Α' Τάξης

Deloitte.	 MAKING AN IMPACT THAT MATTERS <i>since 1175</i>
	Deloitte Certified Public Accountants S.A. 3a Fragkokklisias & Granikou str. Marousi Athens GR 151-25 Greece Tel: +30 210 6781 100 www.deloitte.gr

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις πιθανές επιπτώσεις του θέματος που μνημονεύεται στην παράγραφο της έκθεσής μας “Βάση για γνώμη με επιφύλαξη”, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Στον λογαριασμό «Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις» της εταιρικής και ενοποιημένης κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης περιλαμβάνονται, απαιτήσεις συνολικής αξίας € 20.002 χιλ στις 31.12.2019 και € 20.093 χιλ στις 31.12.2018, για τις οποίες έχει σχηματισθεί πρόβλεψη (απομείωση) συνολικού ποσού € 5.756 χιλ και € 10.241 χιλ στις 31.12.2019 και 31.12.2018 αντίστοιχα. Η μείωση της πρόβλεψης κατά την τρέχουσα χρήση κατά ποσό € 4.485 χιλ εις όφελος των εταιρικών και ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσεως, αναγνωρίστηκε από τη διοίκηση της Εταιρείας με βάση τη θετική δικαστική απόφαση που εκδόθηκε στο 2020 και λαμβάνοντας υπόψη σχετική γνωμοδότηση συνεργαζόμενου νομικού συμβούλου. Επειδή, στα πλαίσια του ελέγχου μας, δεν κατέστη εφικτό να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, διατηρούμε επιφύλαξη για το ύψος της πρόβλεψης ποσού € 5.756 χιλ και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης και στα ίδια κεφάλαια.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και την ενοποιούμενη θυγατρική της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Άλλο Θέμα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31.12.2018 ελέγχθηκαν από άλλη ελεγκτική εταιρεία. Για την εν λόγω χρήση ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής εξέδωσε την 31.5.2019 έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Deloitte.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και της θυγατρικής της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2020

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Γεώργιος Μπαλαφούτης
Α. Μ. ΣΟΕΛ: 38911
Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι
Α. Μ. ΣΟΕΛ: Ε 120

This document has been prepared by Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme.

Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme, a Greek company, registered in Greece with registered number 0001223601000 and its registered office at Marousi-Attica, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") Countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP Geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.